№ 137 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

21-טער יאהרגאַנג | 13 czerwca. 1926 ג. | מיטוואָך, כ"ה סיון תרפ"ו | רעדאַקציע און אַדמינסטראַציע: פּיעטרקאָווער 18. טעלעפאָן: פון רעדאַקציע 77, פון אַדמינסטראַציע 47

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען איז באַד חילדונגען איז עלטער פון 64 יאָהר מיין ליבער מאַן, אונזער טייערער נישט-פערגעסענער פאָטער, שוויגער-פאָטער, גרויס-פאָטער, ברודער און אנקעל

נ"ע

משה אהרן אקסענבערג

לאנגיעהריגער סוחר און הויז-בעזיצער פון דער שטאט לאדז

די לוי' קומט פאר היינט, מיטוואך, כ"ה סיון תרפ"ו, 1 א זייגערמיטאג פון דער לאדזער פאבריקס-באהן וועגען וואס עס טיילט מיט

די טיפטרויערנדע פאמיליע.

דער פאמיליע כענטשינסקי צוליב'ן טויט פון אונזער מיטגליד

נ"ע ישעיה

כענטשינסקי

דריקט אויס שטען מיטגעפיהל און שטערציכען בילד.

די פערוואלטונג

פון סוחרים פון רויט - מאטעריאלען און האלב-טעקסטיל - פאבריקאטען אין לאדז.

אונזער אויפריכטיגען מיטגעפיהל אונזער מיטגליד ה. איטשע ענגעל צוליב'ן טויט פון זיין פאטער

דוד נ"ע

זיין בעטרעטען

די פערוואלטונג

פון סוחרים פון רויט - מאטעריאלען און האלב-טעקסטיל-פאבריקאטען אין לאדז.

פראָפ. קאַזיני

ערטיילט לעקציעס

אין ווישניאווא-גורא.

גמנסיה עברית

של י. קאצנלסון

Gimnazjum Humanistyczne I. Kacenelsona

Cegielniana 28, tel. 51-79.

אנגעשריבען פון גיט שילער טאג-טאגליך פון 9—2 און פון 4—6 נאכמ.

די דירעקציע

וואַרנונג!

אזוי ווי ס'האבען זיך בעוויזען וועקסלען פון 50 ביז 200 זל. אויפ'ן נאמען ב. יעגער, לאדז, אגראדאווא 8, ארדרע א. יעגער, ערקלערט די דאזיגע וועקסלען פאר פאלשע, ווייל איך האב אזעלכע וועקסלען נישט אונטערגעשריבען.

מיט אכטונג

ב. יעגער, לאדז, אגראדאווא 8.

השבת אבידה

ס'איז פערלוירען געווארען 6 וועקסלען: 1) אויף 87,05 זל. צאהלבאר דעם 16/6 אין ישראשנא, אויס-שטעלער ש. בעטליק, ארדרע מ. אפענקרויס, די לעצטע זשירא ס, מערלינסקי, 2) אויף 125 זל. צאהלבאר 22/6 אין בלאשקי אויסשטעלער ל. וועלסמאן, ארדרע ס. וועלסמאן, די לעצטע זשירא י. מערלע, 3) אויף 54,15 זל. צאהלבאר 24/6 וויעלקע-דראגא אויסשטעלער ס. פאליסא, ארדרע ל. שיש און שותפים די לעצטע זשירא מ. בערלינסקי, 4) אויף 100 זל. צאהלבאר 9/7 אין זשיכלין, אויסשטעלער ר. ראקצקא, ארדרע ב. מלאמד, די לעצטע זשירא מ. חארוויטש, 5) אויף 60 זל. צאל-באר 25/9 און מלאטע אויסשטעלער י. דראכמאן, ארד-רע י. רויטלעוי. די לעצטע זשירא ד. בליצבלום, 6) אויף 50 זל. צאהלבאר דעם 30/9 אין וויטשיאוויעץ, אויסשטעלער מ. גוראלניק, ארדרע מ. בראן. די לעצ-טע זשירא ד. בליצבלום. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען געגען בעלוינונג אפצוברענגען בי ג. ווילטשיק לאדז, צעניטלניאנא 8 טעל. 18-58, אין געבענפאל ווע-רען די וועקסלען ערקלערט פאר אונגילטיג. 2863

לעזט און אבאנירט דאס „לאדזער טאגעבלאט"

אנקונדיג, אז איך ערשיינט צוליב'ן טויט פון אונזער מיטגרינדער און לאנג-יאהריגען ב' פערוואלטונגס-מיטגליד

נ"ע משה אהרן

אקסענבערג

דריקען מיר אויס דער שווער-געטראפענער פאמיליע דעם טיפסטען מיטגעפיהל.

אז דער לוח, וועלכע קומט פאר היינט, מיטוואך, 1 א זייגער מיטאג פון דער לאדזער פאבריקס-באהן ווערט שלא מיטגעטייל צו קומען, בכדי דעם פערשטארבענעם אנצוגעבען דעם לעצטן כבוד.

די פערוואלטונג פון כאנפעסציאנערן-פעראיין אין לאדז.

Dr. med. A. Mazur

פאצ.-ארצט פאר הויט-, פער- און געשלעכטס-קרענקהייטען

מיט אויך שטאם און ספרך-פעהלער

האט זיך איבערגעצויגען אויף

חסכאדניא 65

אנגעגנג אויך דורך טעלעפון 66-01 טעל. 66-01

נעמט אן פון 12½—1½ און פון 3—5 נאכמ.

Dr. P. Klinger

פאצ.-ארצט פאר הויט-, פער- און געשלעכטס-קרענקהייטען

חולים מיט קוואַרץ-לעמפען.

אנדזשעיא 2, טעל. 82-28.

נעמט אן טעגליך פון 1,30 ביז 2,30 פאר דאמען. און פון 6—8 אָנ. פאר מענער. זונטאג פון 10—12 פאר.

Dr. med. Ludwik Rapeport

P. Narutowicza 35 (רויפלאנ) Tel. 44-1

פעמיליעס פאר נערען- בלאז- און האַרן-קראַנקהייטען.

נעמט אן פון 12—1 פאר. און פון 4—8 אָנ.

Dr. med. E. Szereszewska

Wiśniewa-Góra, Willa Kreniesra

סינדער-קראַנקהייטען.

נעמט אן פון 10—11 פריה און פון 4—5½ נאכמיטאג.

Dr. Niewiażski

SIENKIEWICZA 34, tel. 59-40

פעמיליען-ארצט פאר סיפיליס, פריסער און מענער-קראַנקהייטען

בעהאנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעמט אן פון 5—6 אָנ.

זונטאג און חגאות פון 10—12 פריה.

Dr. med. Z. Datyner

פעמיליעס פאר נערען- בלאז און אוריי-קראַנקהייטען

Piramowicza 11 (פריהער אלינסקי)

Tel. 48-06.

נעמט אן פון 1 ביז 2 און 5—6 אָנ.

טעגליך פראָפ. אלבערט-זעצען

מיט אויך מיט שחיטה-עסטעס

ST. FELCZER

B. JOSKOWICZ

41-86 טעל. Północna 4 פולנאצנא

נעמט אן טעגליך פון 8—11 פריה און פון 4—6 נאכמ

שרייבט אייערע קרובים אין אמעריקא,

אז אויב זיי ווילען פאהרען פאר א ביליגען פרייז קען לעדן, זאלען זיי זיך אנשליסען אין די אויפטלוג (אקסקורסיע) גרופע, וואס עס ארגאניזירט דער ביו-יצרקער קארעספאנדענט פון „לאדזער טאגעבלאט" ג. אייזנער.

שרייבט אויך אייערע קרובים אין אמע ריקא, אז ג. אייזנער שיקט איבער דאלארע קען פוילען און רעכנט ביז 50 דאלאר—1 דאלאר און ביז 160 דאלאר נאר 2 דאלאר.

אלערלי פוילישע דאקומענטען, מיט בעגלייטשיגונגען (פלעגיטימאציעס) אקעגן הענען קויף און פערקויף מיט בעשטעטיגונג פון פוילישען קאנסול, ווערען אויך אויסגעארבעט פאר א ביליגען פרייז.

Gustave Eisner 1133 Broadway NEW-YORK City

סאציאליסט—רייכסקאנצלער אין דייטשלאנד

פרעזידענט הינדענבורג איבערגעגעבען הערמאן מילער'ן די דימיסיע צו בילדען א נייע רעגירונג

ב ע ר ל י ן. 12 יוני (ספעציעל) הענט 10 אינדערפרי האט דער רייכס-קאנצלער מארקס איבערגעגעבען דעם פרעזידענט הינדענבורג די דימיסיע פון מיניסטערען-קאבינעט. באלד דערויף אין 15 מינוט ארום האט דער פרעזידענט איבערגעגעבען די מיסיע צו שאפען א נייע רעגירונג דעם אנפירער פון די סאציאליסטישער פארטייען, הערמאן מיללער. אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דער סאציאליסטישער פראקציע האט הערמאן מיללער רעפערירט וועגען זיינע אונטערהאנדלונגען מיט די אנפירער פון די בעזונדערע פארטייען. אין האט בעקומען וועטערע פולמאכטען פון דער פארטיי צו פערענדיגען די אונטערהאנדלונגען. הערמאן מיללער האט ערקלערט, אז ער וועט זיך נישט שטילען אין פראגראמען, נאר וועט זיך בעמיהען צו געווינען מער'ן קאבינעט פערזענליכקייטען, וואס גיבען א גאראנטיע פון מיטארבעט אין דעמאקראטישען און רעפובליקאנישען געסט אין דער אינ-און אויסלענדישער פאליטיק.

ב ע ר ל י ן 12 יוני (ספעציעל) די דייטשע פרעסע שטעלט פעסט, אז די יעצטיגע אונטערהאנדלונגען צו שאפען א נייע רעגירונג טרעפען נישט אן אויף קיין אויפערגעזעהנליכע שווערינקייטען.

„פארווערטס" מאכט אויפמערקזאם דעם קינסטיגען קאנצלער, אז ער זאל נישט צולאזען צו אנ'איריג שטארקען בירגערליכען בלאק אין די ראהמען פון דער נייער רעגירונג.

„גערמאניא" ערקלערט, אז די בעזונדערע קאליציע-גרופירונגען מוזען לכתחלה פערזיכערען א לויאלע מיטארבעט.

בעראטונגען וועגען דער „יודישער אגענץ" זענען פערטרויליכע

וואס זאגט ד"ר חיים וויצמאן?

ל ע נ ד ע ן 12, יוני (טא) אלע מיטגלידער פון דער קאמיטע פון דער יודישער אגענץ האבען איינגעשטימט דערויף, אז די בערעכטיגונגען פון דער קאמיטע זאלען זיין שטרענג פערטרויליך. קיינער פון די מיטגלידער דאר נישט מאכען פיסולוגען צו ערקלערונגען. דער פערלויף פון די פערהאנדלונגען איז גאנץ אין גאנץ שטען סאדיום און ס'איז דעריבער נאך פריהצייטיג ארויסצולאזען א קאמוניקאט.

ל ע נ ד ע ן 12 יוני (טא) דער פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, ד"ר חיים וויצמאן, האלטער איז געווען דער אינציגער ציוניסטישער פארטייער אויף דער בערעשונג וועגען ס'איז בעשטאנד געווארען דער רעגולאמין פון די זיצונגען האט ערקלערט דעם יו"א פארשטעהער, אז אלע מיטגלידער פון דער קאמיטע געפונען זיך שוין אין לענדען. די קומענדע זיצונג פון דער קאמיטע וועט פארקומען דאנערשטאג אדער פרעטאג. אויף אלע אנדערע פראגען האט ד"ר וויצמאן אבגעהאלטען צו געבען ערקלערונגען.

ל ע נ ד ע ן 12 יוני (יט"א) אין דער רעזידענץ פון בארון אלפרעד מאנד איז פארגעקומען א באנקעט לכבוד די מיטגלידער פון דער קאמיטע פון דער יודישער אגענץ. אויפ'ן באנקעט זענען געווען אנוועזענד ענגלישע מלוכה-מענער פיל אנגעזעהענע כערזענליכקייטען פון דער דיפלאמאטישער און פינאנסיסטישער העלט.

ערמארדעט א יוד הינטער פיעטרקאוו

מיט א געוויכט האבען זיי איהם צושמעטערט דעם מוח און צוגערויבט סגעלה.

פ ע ט ר א ק א ו (טעלעפאנוש) דו פיערום פון דארף סטאנוסלאוואו הער פעטריקאוו האבען געלטען פרוה מעמערסקי און וואלד א חרא: מיט א צישטעשערמען מח, פערטאטען מיט בלוט און נעלעגען אן'אנבעשאנטער יד געבען הרג אזוי געלעגען א געוועלט בשפריצט מיט בלוט. פאלוצין האט פעסטגעשטעלט, אז דער ערמארדעטער הויסט בינם הויזע, א שטומען מעלער פון דארף סטאנוסלאוואו. חוצה און אהנטסטאנען און זיין דארף פון פעטרעאוו, וואו ער האט אפגעטומען א גע־ווסע מאמע געלד פאר ארבעטס. א פנים, אז די מערדער האבען געוואוסט דער־פון און זיין האבען פראבירט דעם ארמען יידישען מול מלאכה זיינע שוועסטער אויסבאהארוטשט גראשען און אנדערע אויף א פעסטאלשען אופן.

א ברענענדיגע אויטא מיט 24 פאסאזשירען פליהט מיט א חילדער ריכקייט.

שרעסליכע אויטאבוס-קאטאסטראפע דינמער מאליש.

מ א ל י ש (טעלעפאנוש) עהרענעלטען 6 א זייגער פרה אין פארגעקומען אויפ'ן שאסיע מאליש - פלעשטא א שרעקליכער אויטאבוס - קאטאסטראפע. 5 פארסאנען אין ארויסגעפארען פון מאליש, און וועלכען ס'האבען זיך געפונען 24 פאסאזשירען. אין דארף סטאלניצא 6 קילאמעטער פון מאליש, אין פלוצלינג מעטשטאנען א שרפה, אין אויטא. דער שאפער אין אזוי צוטשוש געווארען, אז אנשטאט אפשטעלען דעם ברענענדיגען אויטא, האט ער נאך פערשנעלט לערם דעם מאטאר. די אינוואליד פון די דערלעזר האבען געזעהן פערבעלופען א ברענענדיגען אויטא פון וועלכען עס האבען זיך געראטען יעלות אין גע־פון דארף סטאנוסלאוואו. חוצה און אהנטסטאנען און זיין דארף פון פעט־רעאוו, וואו ער האט אפגעטומען א גע־ווסע מאמע געלד פאר ארבעטס. א פנים, אז די מערדער האבען געוואוסט דער־פון און זיין האבען פראבירט דעם ארמען יידישען מול מלאכה זיינע שוועסטער אויסבאהארוטשט גראשען און אנדערע אויף א פעסטאלשען אופן.

מארגו קומט דער מלוכה-פרעזידענט כיי זגערזש!

ז ג ע ר ש (טעלעפאנוש) דעם 14. ת. ח. וועט דער מלוכה פרעזידענט זיין דער גאסט פון דער שטאט זגערזש. דער מלוכה פרעזידענט וועט פומען קומען זגערזש פון פאלא מיט זיין אויטא.

בעלא קוהנס רעכטע האנד

יוסף שטראסער

הענגט זיך אויס אין בולגאריען נאכדעם ווי עס ווערט בעשלאָ־סען איהם ארויסצונעבען די אונגארישע מאכט.

פ א ר י ז (יט"א) פון סאפיא ווערט מיטגעטיילט דאס אין א חלאל אונטער דער שטאדט האט זיך דארט אויפגעהאנגען דער קאמוניסטישער טהויער יוסף שטרא־סער, א יוד, אייגער פון די נאהענסטע מיטארבייטער פון בעלא קוהן קאמוניסטישען פיהרער פון אונגארן בעלא קוהן, וועלכער איז נישט לאנג ארעסטירט געווארען אין ווייען שטראסער איז ענטלאפען פון אונגארן מיט 9 יאהר צוריק און האט זיך בעזעצט אין בולגאריען. מיט א קורצער צייט צוריק האט זיך די אונגארישע רעגי־רונג געהענדעט צו בולגאריען וועגען ארויסגעבען איהר שטראפערן. די בולגארישע רעגירונג האט איינגעשטימט ארויסגעבען שטראסערן דער אונגארישער מאכט. ווען שטראסער האט זיך וועגען דעם דערהאוסט איז ער בעגאנגען א זעלבסטמארד.

סטאראסטא ה' זשעוטסקי געגעסען מיטאג ביים אלעקסאנדערער רב'ן

אלעקסאנדער (טעלעפאנוש) בעת זיין שיכטע אינספעקציע - רונדזן און די שטעט פון לאדזער פאוועטס, אז דע־סטאראסטא א. זשעוטסקי אויך גע־ווען און אלעקסאנדער. דער סטאראס־טא האט מיט ארויסגעווען אונטערדעם אלעקסאנדער, אז ער זאל זיך בעמיהען אין אלע הנזהלטען נאכצוקומען די גע־רעגטע צווישען אלעקסאנדער רבין און סטאראסטא זשעוטסקי און דער רבי האט אנגעלאדען דעם סטאראסטא אויף א מאמע. סטאראסטא זשעוטסקי האט נערן אנגענומען די אינלאדונג.

פאר'ן אויפאהרן פון אלעקסאנדער זאל סטאראסטא זשעוטסקי האבען קע־אויפגעגעבען דעם בערעדמונסטער פון אלעקסאנדער, אז ער זאל זיך בעמיהען אין אלע הנזהלטען נאכצוקומען די גע־רעגטע פארשריפטען פון די יידישע אין דער רבי.

צוחילדעווע הערד פערוואונדעט 9 פרויען.

2 יודישע פרויען בעקומען שווערע וואונדען.

ק א נ ט ס א נ ט י ן (טעלעפאנוש) מארגעסטערן בעת'ן מארק-טאג, וואו דער גאנצער מארק איז געווען פערפולט מיט פויערטעס און יודישע הענדלער אנגעפאהרען א דרעשקע אין וועלכער ס'איז געזעסען א פריץ פון נאחנטען דארף מיט זיין פרוי. דאס פערד האט זיך צובריקגעווען, אומגעקעהרט די דראשקע און ארויסגעווארפען די פאסאזשירען. די מאהנער אין אויפגעהאלטען דאס פערד, אבער אין דער איבער־דאן זיך געלאזט מיט דער איבער־קעהרטער דראשקע אויפ'ן גארט פון טעג. מאנטען האבען אנגעגעבען אז ער בעגאנגען א זעלבסטמארד.

הייגט ווערט אפגעשטימט דער בודזשעט

גרויסע רעדע פון דעפ. הארטגלאס אויף דער נעכטיגער סיים-זיצונג

ו א ר ש א (טעלעפאנוש) הענט 10 אז דער פרה אז ווטשר פארגעקומען די דזסקוסיע אובער'ן בודזשעט פון יאס פון מיניסטערען.

דעפ. וואלגיעע (וויסרים) טרעט ארויס פאר אפוואלגען דעם בודזשעט פון יאס־מיניסטערען.

עס רעדט דאן דעפ. מאצעיעווסקי (אומעכל) ער פאלעמיזירט מיט די פארשיידענען פון דעפ. טראפסקינסקי וועמען ער וואלט פאר, אז ער בעגעגנט זיך געגען דער פוילישער דעמאקראטיע יו זעלבע פאנטאסטישע־מעמאריען, וו צו די אפאטעיע־מלוכות, וואס אזן א פולע פון זיין קעלטישע פטלאצעיע.

דעפ. בומגער (ס.ד.) ווענדט זיך אזן זון רעדע צו די סיים מיטגלידער, אז זון זאלען צירול אויפהערען אין פוילען די גלייכע פון געזעץ אזן גערעכטיגקייט. א רעגירונג, וואס פרעלט זיך פון פרינציפען פון געזעץ גראבט זיך אלזו א קבר.

דערויף הערט זיך א צווישענרוף פון דעפ. ציצלקאס: ווער האט דערשאבען דעם פרעזידענט?

דעפ. בומגער: וואס פאר א שיינגלת האט איך צו דעם? .5. ד. האט נעבע־רעלט די מאס אזן אזהר האט נישט לען דעלט אלז צו הערען צו אזן.

דעפ. זזדלער (אזטכסל) פאלעמזידט אויך מיט טראמבטשינסקי'ס אויסלה־רונגען אזן זאגט, אז די פאזטאן, וואס ער האט דערמאנט דענען זענען אזן־ווענג אויף א צוזיט יעהרזיגער צייט אזן געהזטען אזהן זיך צרוקען צום רעכט־נעדרעלט אזן צוזיטיגע. וואס דער אזן־ווענג אז אזוי צוטשוש נעווארען, אז אנשטאט אפשטעלען דעם ברענענ־דיגען אויטא, האט ער נאך פערשנעלט לערם דעם מאטאר. די אינוואליד פון די דערלעזר האבען געזעהן פערבעלופען א ברענענדיגען אויטא פון וועלכען עס האבען זיך געראטען יעלות אין גע־

מארגו קומט דער מלוכה-פרעזידענט כיי זגערזש!

ז ג ע ר ש (טעלעפאנוש) דעם 14. ת. ח. וועט דער מלוכה פרעזידענט זיין דער גאסט פון דער שטאט זגערזש. דער מלוכה פרעזידענט וועט פומען קומען זגערזש פון פאלא מיט זיין אויטא.

א דעצנטיסטישער קאבינעט-מלינה פון גנבים

פערצוויי פעלטער קאמף פון פאליציי און גנבים

ו א ר ש א. (טעלעפאנוש) זונטאג בעגעגנעט האט די וואר־שאווער פאליציי געלעגענהייט עטלעכע פערדעכטיגע בערשי־גען אויף נאכט שוואך. בעי דער אויס־פארשונג האט זיך ארויסגעשטעלט, אז דאס זענען 4 גנבים בעקאנטע תקלפ, וואס ווערען שוין לאנג געזוכט דורך דער פאי־ליצייא. בעי אזנען פון די אנעקומענע האט מען געפונען א מוזיק קארטעל מיט דער אדרעס: נוקארעס הקסטא, רעזעטנטס, דזשוליא 12 וואיטינג 194.

מען האט תיכף אנגעהויבען חוכר־ודרש זון הער עס אזן דער דאזיגער נעהענטסטלעכער דעזעטנטס, וואס האט אזא נאהנמען מעג ווישא מיט גנבים אזן אנדערע ברעכער. שטעלט זיך ארויס, אז דעזעטנטס אזן בכלל נישט בנמצא אזן וואר־שא, ווערט די מעשה נאך מעהר רעטעלהאפטער אזן אזנער א געהענס־אנגעס האט אינטערעסאנטען תיכף אויס ביישארשען דעם ענין.

נאכדעם נישט נעוואלט גלייבען זמעג אונגעגע אויגען. דאס אזן חאך א גנס־בעזאנטער קאסטע ברעלעך, וואס אזן אנגלאגען פון פאוועס. דער קעהנען נעגעגנט האט אר צוזאך נישט געטאלט וויסען, אז ער דערקענט אזהן אזן אזהן געפרעגט, צו ער נעגעט אויגע אין פאי־ציעמען, ווען ער לעזט אויף א שטאר־לען צאהן ווייטאג.

דער פערשיין האט זיך פארגעשטעלט אלס דעמוסט העקטאן, אבער לעגעגעס פארסוכונגס ער נישט אזן דער־זאגען אזן אזהן, אז די פאזהאלטען, וואס האט דערמאנט דענען, זענען אנגעהויבען מעדרעלוך צו שלאגען מיט שטאשער אזגען, דרעגער אזן פלעצער. עס אזן געגאנגען א קאמף אויף לעבען אזן טויט. דער נעהענס אנגעגס האט זיך פערשטעלט מיט א מעשעל אזן אזוי ארום אויסגעמיטען אזן מיט ווענען אזן אויפ'ן גרונט אזן אזוי אזן אזהן.

בינו לפינו אזן אנגעקומען די פאלי־ציי אזן די „חברה" האט אנגעהויבען אטטלויפען. מען האט זיי אבער גע־לאפט אויס די מרעבען.

ווען דער דעזעטנטס געפונען זיך די גנבים מיט אר ווענען אויפגעלאדען דאס גאר אויפגעלאדט האט גאר אויפגעלאדט דאס וואר־שא „הולה" אזן וועמער האט אר געהערט עפעס א געשרעי אזן א גע־וואלד, ווו כען וואלט זיך מערדעליך געלעגען.

דער פשאר־אזנ.ק האט זיך אנגעשטי־כען, אז דאס בזו אזרזו רופען הולף דער געהענס־אנגעס, וואס אזן אויס אויף דזשוקא צום רעטעלהאפטען דעם מוכה.

2 לעטס אויסטעבעלען סוס פאליציי האבען זיך תיכף א לאז געטאן אויף דזשו־כא 12 אזן ארויף אזן דער וואיטינג 194, דארט, וואו אם וואוינט דער דעזי־מוכה העקטאן.

אזן דער „מלינה" האט זיך דערוויל אפגעשפולט א פערצוויפעלטער קאמף 8 פערשיין, דערווייל 4 געזונדע נכבית זעגען בעגעגנען דעם אנגעס אזן אזהן אנגעהויבען מעדרעלוך צו שלאגען מיט שטאשער אזגען, דרעגער אזן פלעצער. עס אזן געגאנגען א קאמף אויף לעבען אזן טויט. דער נעהענס אנגעס האט זיך פערשטעלט מיט א מעשעל אזן אזוי ארום אויסגעמיטען אזן מיט ווענען אזן אויפ'ן גרונט אזן אזוי אזן אזהן.

בינו לפינו אזן אנגעקומען די פאלי־צי אזן די „חברה" האט אנגעהויבען אטטלויפען. מען האט זיי אבער גע־לאפט אויס די מרעבען.

ווען דער אזן־ווענט אזן אזהן אזן אזהן אזן אזהן

לאדזער טאגעבלאט

דער דעדאקטער: נעמען פון 6 ביז 7 אין אָוונד.
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. pocz. 16
טעלעפאָנען: פון רעדאקציע 57. אדמיניסטראציע 47.

די דעקאָראַציעס אַנדערע, דער תּוך איז געבליבן דער זעלבער

אין טיום דויערן גאָך אַלץ די ביודזשעט-דעבאטען. קיין שינויים אין די ביודזשעטען פון די בעזונדערע מיניסטעריום ווערען נישט געמאכט און עס בעקומט זיך דער אייגדרוק, אז די וויכוחים ווערען געפיהרט בלויז פון יוצא ווענען.

מען קען נישט זאָגען, אז דער טיום און אַלץ, וואס ס'קומט מער אין איהם חאָבען אַלעבעדיגען אָפּקלאַנג אין לאַנד. מערקענהרס: עס זעהט אויס, אז דער טיום אַליין וויל מען זאָל איהם האָבען וועניגער בעמערקען, מען זאָל וואָס וועניגער רעדען וועגען איהם. דער טיום וויל זיך נישט ווארפען אין די אויגען דער געזעלקאָפט און—נישט אייגרעמפען זיך מיט דער רעגירונג.

איז טאַקע נישט קיין וואונדער, האָט אויך די גאָזעטאָפּ וועניג נישט ארויס קיין איבעריגען אינטערעס און אויפמערקזאמקייט צום טיום, חעל וואָס מער א פיהרונג—אַזוי בעציהונג.

די האָפנונגען, וואָס זענען ארויסגעלעגט געווארען אויפ'ן יעניגען טיום זענען נישט ווייט געווארען. דער עולם לעבט איבער אַב'אַנאַוישונג. דער קאַמף פון לוטער פון נעם טיום איז אויסגעשאָסען געווארען שוין אויף דער ערשטער זייט. צוגיב מיט'ן אויפוויילען אַלס מארשאַלעק אנשטאָט מארשאַלן—דאַשינסקי, דערמיט איז קענסיג אויסגעשטעפּט געווארען די גאַנצע ענערגיע פון אונזערע פּובליציסטן. דער ענין מיט די מיסבהרוכען בעת די טיום-חאַלען, וועלכען דער טיום בעהאַנדעלט אין א קאָמיסיע, איז אויך נאָר לאַנגס ווענען. קיין גרויסע זאַכען העלען דאָ נישט חערען אויסגעטהון. טיום-דעפּוטאַטען חערען אין אַלטען טיום ארויסגעבען דער געריכטס-מאַכט, איבער גער מיניסטער מיטשטוויטש פערלאַנגט דאָס, און ארגעסטירט מען א דעפּוטאַט ביז'ן פּראָצעס, זאָגט זיך אויך אָב מארשאַלעק דאשינסקי צו אינטערוועניר. דער איינערן-מיניסטער סקלאַדקאָווסקי גייט נאָך וויטער און זאָגט אָפען, אז ער דאַרף נישט דעם צוטרוי פון טיום, כל-זמן ער בעזיצט דעם צוטרוי פון מארשאַל פילסודסקי, אַנדער-מיניסטער סטאַניסלאַוויטש געפינט זיך גאָר בעלייריגט פון דער הצוה פון די דעפּוטאַטען צו קריטיקירען זיין מיניסטעריום און קלאַפּט מיט'ן פויסט אין טיש פון דער טיום-טריבונע.

דאָס זאָגען, אמשר, אַלץ פּאַקטען, וועלכע האָבען נישט קיין גרויסע בעדייטונג פאַר אונז—אָבער פּראַקטיש פאַר דער פּויליאַנאַמיע פון טיום זענען זיי.

דאָס, וואָס מיר קענען פון די אַלע פאַקטען ארויסדריגען איז, אז דער טיום איז וויט נישט דאָס, וואָס מען האָט פון איהם ערוואַרט אפילו דער פּאָציאַליסטישער טיום-מארשאַלעק דאשינסקי וועגדעט אָן אַלע מיטלען נישט צו פערשאַפען קיין בון-בלוט צווישען טיום און רעגירונג, צו זיין בעסער א נכנע פון דער רעגירונג. אויף אַזאַ אופן טיום דאשינסקי צו רעפּוזירען די „[illegible] רעגירונג".

גאָרניס איז איבעריג צו זאָגען, אז אונזער טלוכה-בודזשעט איז אַ'אַנגעגעבן שוואַכער פון פלפי-חוץ, פון כלפי-פנים. נישט דאָס לאַנד האָט בכוח אויסצוטרעגען בעי המגיעען טאָג אַזאַ אויסגעשרויסענען בודזשעט, נישט ער האָט אונטער זיך א יסוד און א פּראַקטישען מאָדען. געוויס איז איבעריג צוזאָגען, אז דער בודזשעט איז בכלל נישט מיי געהעריג אומגלאַ צווישען די מיניסטעריומס לויט זייערע ריכטיגע און פּאַקטישע בעדערפענישען. אַנדערע מיניסטעריומס, ווי דאָס קריגס-מיניסטעריום און אינערן-מיניסטעריום האָבען אַ'איבערלאַסטעגדען בודזשעט, דאָ-געגען אַנדערע מיניסטעריומס, ווי דאָס בילדונגס-מיניסטעריום און מיניסטעריום פאַר עפענטליכע ארבעט האָבען אַזאַ מיגימאַלען בודזשעט, וואָס מען קאָן מיט איהם גאָרנישט אויסטהון, הער רעדט נאָר וועגען דער פּאָלגרייכע דערגרייכונגען. געוויס וואָלט מען געדאַרפט די פּאָזיציעס פון געוויסע מיניסטעריומס אָנדערען, בײַ חלקען אַראָבנעמען און צו וועמען צולייגען. אָבער די רעגירונג בעשטייט דוקא אויף איהר בודזשעט, ווי זי האָט איהם אויסגעאַרבייט, און אַזוי הערט אויך בלייבען דאָס וואָס, למשל, די בודזשעט-קאָמיסיע האָט אויסגעשטראָכען געוויסע פּאָזיציעס פון אינערן-מיניסטעריום אויף פּאָליצע און אַנדערע, האָט אויך נישט מעהר, ווי א דעמאָנסטראַציווען כאַראַקטער, אייגיר א פּראַקטישען.

אין דער אונטערשטער שורה: ס'איז שווער צוזעהען אַ'אונטערשיד צווישען אַלטען און נייעם טיום אפילו מיט'ן בקומה כ'זען דעם אמנדרוק, ווי ס'וואָלטען אין אויפען גאָרנישט געווען מארגעקומען קיין טיום-חאַלען גאָר, אז ס'האָבען זיך געביטען די דעקאָראַציעס און פיגורען אויף דאָס מאַרשאַלעק, אז אַנשטאָט א מעהרהייט פון אַנדעקע, כאַדעקע האָבען מיר בכלל נישט קיין מעהרהייט פון א הייסער ס'איז עפּעטער ריכטונג, נישט קוקענדיג, וואָס אין זען רוב בנין ווענין איז דער טיום א „לינקער".

א"י.

יודישער סטודענט רופט ארויס סענסאַציע,

ווען ער דערצעלט וועגען אַנטיסעמיטיזם אין מינסקער בוי-שול

מינסק (יט"ז) אַפּרוּיִשע געפיכטע פון די צרות, וואָס די יודישע שולער האָבען אויסצושטעהן אין דער מינסקער בוי-שול אין עקאַטלוך דער-זעלבן געשוואַרען אויף דעם פּינערלעכען אויבער, וואָס די שול האָט געמאַכט לכבוד דעם ארויסלאָז פון די שולער, וואָס האָבען פערענדיגט דעם קורס. זיין געשלאָסען האָט דער יודישער שולער דערצעלט גאַנץ אַנגעוואַרעמט. מען האָט אונדז ארויסגעראָפען צו האַלטען אַ אַפּרוּיִשע דאַנק-רעדע און נאָכען פון די סטודענטען לכבוד דעם ארויסלאָז.

שוידערליכע פאַ-מיליען-טראַגעדיע אין סלאַבאָדקע

יוד דערשיסט זיין פרוי, פער-וואונדעט די שוויגער און בעגעהט זעלבסטמאָרד

אין דער נאַכט אויפ'ן 7-טען יוני איז אין סלאַבאָדקע (קאָזעגע) אויף יור-בורגער גאַס פאַרגעקומען א שוידערליכע פאַמיליען-טראַגעדיע.

בנימין לינטופסקי 30 יאָהר אַלט, האָט א מערטל אייגס מיינאַכט דורך א רעוואָל-ווער-שאָס אין האַרצען געטויט זיין פרוי חנה רחל (א שוועסטער פון בעקאַנטען אינוש. אַבראַמסאָן), בערך 30 יאָהר אַלט. מאַר'ן ארויסלויפען פון שטוב האָט ער בײַ דער טיר געטראָפען די שויגער, ער האָט זיך אויף איהר ארויסגעוואָרפען און מיט'ן האַנטעל פון רעוואָלווער האָט ער איהר פערהאונדעט אין קאָפּ.

ארויסלויפענדיג פון שטוב און דער-זעהענדיג, אז עס לויפען צו איהם מענ-שען, האָט ער זיך ארויגגעשאָסען א קויל אין אויער, פון וואָס ער איז גע-פאַלען טויט אויפ'ן אָרט. אויפ'ן טראָטו-אַר האָט ער נאָך געלעבט בערך 15 מינוט.

די קרובים און בעקאַנטע פון דער אומגליקליכער פאַמיליע דערצעהלען, אז בנימין לינטופסקי האָט זיך שוין לאַנג ארומגעטראָגען מיט'ן געדאַנק צו'הרג'-נען זיין פרוי, כאָטש אין דער ווירקליכ-קייט האָט מען איהר קיין זאַך ניט גע-קאָנט פערוואַרפען בנוגע איהרע בעצי-הונגען צו איהם.

די לעצטע צייט האָט מען געמערקט מיט לינטופסקי'ן נישט-גאַרמאָלע סאַדיס-טישע נייגונגען. ער האָט זיך פיל מאָל געלייגט שלאָפען מיט עטליכע בריטוואָע אונטער'ן קישען. תּגם די פרוי האָט ניט געהאַט קיין גרונט חושד צו זיין, אַז ער האָט צו איהר טענות, דאָך האָט זי פורא געהאַט, אז ער היל איהר שויען, און זי פלעגט זיין פאַרויכטיג.

אין דער טראַגישער נאַכט איז ער צו-געקומען צו זיין שלאָפצימער פרוי אין די זעמען [illegible] קיין געריוש און האָט שנעל אויסגע-שאָסען.

די פרוי פלעגט בעקומען פון איהרע קרובים אין אַמעריקע געלט און פעקלעך מיט שטאָפע בגדים פאַר איהר, פאַר'ן מאַן און פאַר די קינדער לעכער. דאָס לעצ-טע מאָל האָט לינטופסקי די קלייד צושניטען מיט א ברישווב.

ער האָט זיך אויך געהאַט אויגגע-רעדט, אז ער איז קרענק אויף א דאַק לאַנד.

די טראַגישע-אומגעקומענע פאַר האָט געהאַט 2 קינדער, יונגלעך פון 5 און 2 א האַלב יאָהר.

ווי אזוי בויענאס-אייריעס'ער יודען פיהרען דורך „קהלה-וואהלען"

(א בריף פון ארגענטינע, ספּעציעל פאַר'ן „לאדזער טאגעבלאט")

פון א. ל. שוסהיים.

אַ געשעלשאַפט, זועלכע צעהלט אויבער 15 מיזענד מיטגלידער (מיט די מש-פחות ארום 75 מיזענד נפשות) ערפיט אויך געווינסן פּאַציענטען, רעלאַטיווען און געזעלשאַפטליכע אויפגאַבען, וועלכע זי שטעלט אַרום אַ גאַנצע ענערגיע, אין שטענדיג פון אַנדערע מיטגלידער.

אַזוי שטיצט אַזאַ וואוילטעטיגע אר-גאַניזאַציע אַזאַ מעמוטיגע אַנגעלעגענהייט אַנגעזעהן פון דער מאַמעלעכער מעהרהייט פון דער קהלה.

דו „דעמאָקראַטען" ווערען פערפליכ-טעט זיך:

„שטיצען אין טרעטען מאַשטאַב די אַנטוויקלונג פון דער גאַנצער אינ-חומען דעם פּרעסטיזש פון דער אַנ-סאַמבלעע ווי פון דער גאַנצער געזעל-שאַפט". „מאַלקומען מיט דעם פּרעזי-דענטן אַנאַלאַגע פּרוּוון צו שטיצען אויף דעם פּרעזידענטן אויפן אַנאַלאַגע אַנ-מעלדונגען פון דער קהלה אין אַלגע-מיין".

„בעשטימען אַ מאַנאַטלעכע פּעשטענ-ראַנג פאַר דער יודישער קהלה-ערגע-הונג."

אויב אַזאַ אַנדער וועגן אַנשטאָט גע-גען קיין טריטען הייס און די צווייט פּראַנראַטען, ווייל אויך בעשטרעבן, אַז דער עיקר זענען נישט די פּראַנראַטען, דער עיקר זענען די פּרעזידענטן, וואָס דאַנען נעווענטלעך ווערען פּרעזידענטען — ד. ה. נישט פון דער פּרעזידענטשאַפט פון דער קהלה.

נעזונט האָט אַנדער די פאַרטיי פון דאָס, וואָס אין נישט אויסגעלעבען קעמפן. עס אַזאַ געמעלד אויסגעלעבען נעזונטען אַלס פּרעזידענטס דער פיהרער פון „דעמאָקראַטען" מיט אַ מעהר-הייט פון אַ שטימען.

אין דער רוסישער ליטעראַטור ווערט עס אַביסעל בעסער. די פּאָליטישע צע-זור געהט איבער ביסלעכמהן אין ליטע-ראַרישער קריטיק, אמת דער ריח פון צענזור האָט נאָך אין נאָז פון יעדער קריטיקער אָפּהאַנדלונג, וואָס הערט גע-שריבען אין רופלאַנד, אָבער עס איז סאַרהאַן שוין פערשטענדיג און אכטונג פאַר מעסטערשאַפט, פאַר טאַלאַנט און קינסטלערישער פאָרם.

אין דער יודישער ליטעראַטור, אין רופלאַנד, איז די קריטיק רייגע פּאָלי-טישע צענזור.

מ. ליטוואַקאָף איז נישט קיין קריטי-קער, ער איז דער טיפּישער צענזאָר; ער שפּיאָנירט אויס א ליטעראַריש ווערק, ער שפּיאָנירט אויס דעם מערפּאַסער פון דעם ווערק; זענען אַלע טענות צו א ווערק דרעהען זיך אַרום פּאָליטישע כשרות, א ליטעראַריש ווערק איז פאַר איהם דאָן כשר, ווען עס לויבט און פּרעזעט דעם קאָמוניזם און די הערשע-דיגע קאָמוניסטישע פּאַרטיי, א שריפט-שטעלער האָט פאַר איהם א ווערט און א בעדייטונג בלויז, ווען ער העלפט שלעפען דעם פּאָליטישען וואָגען פון דער סאָוויעטען-מאַכט.

די אַמאָליגע צאַרישע צענזאָרס האָ-בען געהאַט א סך וועניגער הערשע; זיי פלעגען קיין מבינות אויפ'ן ווערק נוסח נישט זאָגען, זיי האָבען עס נישט גע-וואָגט, זיי פלעגען בלויז נאָכקוקען די „געפעהרליכע" שטעלען און זיי אויס-מעקען, זיי האָבען זיך נישט אָנגעגעבען אַלס קריטיקער, אַלס ליטעראַרישער איהרער, ליטעראַרישע דעה-זאָגער און ליטעראַרישע מבינים.

ער איז געווען אַ'אומגליקליכער כשי-גאָוניק, וואָס פלעגט זיך שעהמען צו בעקוויזען זיך אין דער געזעלשאַפט פון ליטעראַטען.

א אַנדער זאָל קומען אויף באַנקע-טען, וועלכע ווערען געגעבען שריפט-שטעלער: א צענזאָר זאָל זיין דער טאָס-מעסטער אויף אַזעלכע באַנקעטען א צענזאָר זאָל זיין דער מאָרט-פיהרער אין דער רוסישער ליטעראַטור ווערט עס אַביסעל בעסער. די פּאָליטישע צע-זור געהט איבער ביסלעכמהן אין ליטע-ראַרישער קריטיק, אמת דער ריח פון צענזור האָט נאָך אין נאָז פון יעדער קריטיקער אָפּהאַנדלונג, וואָס הערט גע-שריבען אין רופלאַנד, אָבער עס איז סאַרהאַן שוין פערשטענדיג און אכטונג פאַר מעסטערשאַפט, פאַר טאַלאַנט און קינסטלערישער פאָרם.

אין דער יודישער ליטעראַטור, אין רופלאַנד, איז די קריטיק רייגע פּאָלי-טישע צענזור.

מ. ליטוואַקאָף איז נישט קיין קריטי-קער, ער איז דער טיפּישער צענזאָר; ער שפּיאָנירט אויס א ליטעראַריש ווערק, ער שפּיאָנירט אויס דעם מערפּאַסער פון דעם ווערק; זענען אַלע טענות צו א ווערק דרעהען זיך אַרום פּאָליטישע כשרות, א ליטעראַריש ווערק איז פאַר איהם דאָן כשר, ווען עס לויבט און פּרעזעט דעם קאָמוניזם און די הערשע-דיגע קאָמוניסטישע פּאַרטיי, א שריפט-שטעלער האָט פאַר איהם א ווערט און א בעדייטונג בלויז, ווען ער העלפט שלעפען דעם פּאָליטישען וואָגען פון דער סאָוויעטען-מאַכט.

די אַמאָליגע צאַרישע צענזאָרס האָ-בען געהאַט א סך וועניגער הערשע; זיי פלעגען קיין מבינות אויפ'ן ווערק נוסח נישט זאָגען, זיי האָבען עס נישט גע-וואָגט, זיי פלעגען בלויז נאָכקוקען די „געפעהרליכע" שטעלען און זיי אויס-מעקען, זיי האָבען זיך נישט אָנגעגעבען אַלס קריטיקער, אַלס ליטעראַרישער איהרער, ליטעראַרישע דעה-זאָגער און ליטעראַרישע מבינים.

ער איז געווען אַ'אומגליקליכער כשי-גאָוניק, וואָס פלעגט זיך שעהמען צו בעקוויזען זיך אין דער געזעלשאַפט פון ליטעראַטען.

א אַנדער זאָל קומען אויף באַנקע-טען, וועלכע ווערען געגעבען שריפט-שטעלער: א צענזאָר זאָל זיין דער טאָס-מעסטער אויף אַזעלכע באַנקעטען א צענזאָר זאָל זיין דער מאָרט-פיהרער

פון אַ געשעלשאַפט, זועלכע צעהלט אויבער 15 מיזענד מיטגלידער (מיט די מש-פחות ארום 75 מיזענד נפשות) ערפיט אויך געווינסן פּאַציענטען, רעלאַטיווען און געזעלשאַפטליכע אויפגאַבען, וועלכע זי שטעלט אַרום אַ גאַנצע ענערגיע, אין שטענדיג פון אַנדערע מיטגלידער.

אַזוי שטיצט אַזאַ וואוילטעטיגע אר-גאַניזאַציע אַזאַ מעמוטיגע אַנגעלעגענהייט אַנגעזעהן פון דער מאַמעלעכער מעהרהייט פון דער קהלה.

דו „דעמאָקראַטען" ווערען פערפליכ-טעט זיך:

„שטיצען אין טרעטען מאַשטאַב די אַנטוויקלונג פון דער גאַנצער אינ-חומען דעם פּרעסטיזש פון דער אַנ-סאַמבלעע ווי פון דער גאַנצער געזעל-שאַפט". „מאַלקומען מיט דעם פּרעזי-דענטן אַנאַלאַגע פּרוּוון צו שטיצען אויף דעם פּרעזידענטן אויפן אַנאַלאַגע אַנ-מעלדונגען פון דער קהלה אין אַלגע-מיין".

„בעשטימען אַ מאַנאַטלעכע פּעשטענ-ראַנג פאַר דער יודישער קהלה-ערגע-הונג."

אויב אַזאַ אַנדער וועגן אַנשטאָט גע-גען קיין טריטען הייס און די צווייט פּראַנראַטען, ווייל אויך בעשטרעבן, אַז דער עיקר זענען נישט די פּראַנראַטען, דער עיקר זענען די פּרעזידענטן, וואָס דאַנען נעווענטלעך ווערען פּרעזידענטען — ד. ה. נישט פון דער פּרעזידענטשאַפט פון דער קהלה, נאָר פון דער [illegible]

נעזונט האָט אַנדער די פאַרטיי פון דאָס, וואָס אין נישט אויסגעלעבען דעם קאָמוניזם. עס אַזאַ געמעלד אויסגעלעבען נעזונטען אַלס פּרעזידענטס דער פיהרער פון „דעמאָקראַטען" מיט אַ מעהר-

---

איינער... (שלום אַש אין מאָסקווע)

פון ד"ר א. מוכדוני.

פ'איז שוין געווארען א מין ריטואַל: א יודישער שרייבער פאָהרט קיין מאָסקווע חויבן אָר אַן צו קאָמוניסטלען זיך א האַלב יאָהר פאַר דער רעזיד, קומט ער אין מאָסקווע, דריקט ער אַן אין דעם „פּמעס" א תשובה-פּריף, ער זאָגט „על חטא" אויף זיינע ליטעראַרישע בורזשו-אַזע זינד, וועלכע ער איז מעגאַנען, דערנאָך מאַכט מען איהם א באַנקעט. אויפ'ן באַנקעט ערעט אַרויס דער יאָר-פּעקיסטישער אינקוויזיטאָר'ל משה ליטוואַקאָף, פיהרט אויס אַ'אכזריות'דיגע עקזעקוציע איבער דעם גאַסט, בעשעניט איהם מיט גאַל, לאַכט אויס ביטער זיין גאַנצע ליטעראַרישע עטיגקייט. נאָך איהם טרעטען אויף די פּראָלעטאַרישע שרייבער, יעדער גיט א שטויס, א בריקע דעם חשוב'ן גאַסט, יעדער גיט א שפּי און פּפלעגט די ליטעראַרישע פערגאַנגע-הייט פון דעם חבר-גאַסט און צום סוף שטעהט אויף דער גאַסט און שלאָגט זיך אין הארצען ווייטער „על חטא", בעט אינזעהנעניש, רחמים, זאָגט צו, אַז ער וועט פון הייגט אָן ווייטער זיין גוט און פרום, אָר וועט טון, וואָס אַלע גוטע און פרומע ליטוואַקאָף וועלען הייסען, אַז איהם האָבען זיך איצט געעפענט די אויגען און ער האָט דערזעהן דאָס אמת'ע ליכט א. א. וו.

עס איז שוין געווארען א ריטואַל אַזאַ. קומט שלום אַש אין מאָסקווע, נעהמט מען זיך דורכפיהרען די עקזעקוציע אי-בער איהם לויט דעם אָנגענומענעם און אויספּרובירטען נוסח מיט קאַלטער, אויס-גערעכענטער סאַדיסטישער הנאה.

דער אינקוויזיטאָר'ל משה ליטוואַקאָף חויבט אָן מיט המות'ן, צו שנירלען גיפ-טיג און גאַליג זינדלעך, חטאים לעך, וואָס ער האָט אויסגעפיהרט אין שלום אַש'ס ווערק און אין זיין געזעלשאַפטלי-כער טעטיגקייט.

מיט אינקוויזיטאָרישער קאַלטקייט טוט ער עס; ער זילדערט, ווי א קאַלטער, שטעכעדיגער הערבסט-רעגען'דיג.

שטעהט אויף פּלוצלונג דער גאַסט שלום אַש, גיט א קלאַפּ איבער'ן טיש און פאָדערט, אַז ליטוואַקאָף זאָל אויפ-הערען צו זלי דענען, אויב נישט געהט ער אַוועק פון דעם „באַנקעט".

דער ווילדער ריטואַל ווערט איבער-גערישען, ליטוואַקאָף הערט אויף צו זלידענען און צום סוף נעמט שלום אַש דאָס ווערט און זאָגט מיט שטאָלץ ווער ער איז און וואָס ער איז — ער איז נישט קיין קלאַסען-שריפטשטעלער, ער איז א גאַציאָנאַליסט און דערף ליטוואַ-קאָף'ן קען דיך וחשבון נישט אָפּגעבען.

איז שלום אַש געווען דער אחצ'יגער וואָס האָט זיך אָנגעזאָגט צו בעקומען מלקות פון דעם קאָטוניסטישען שטיק, ליטוואַקאָף'ן, ער איז דער אחצ'יגער, וואָס האָט נישט געלאָזען פערשוועכען דעם כבוד פון א יודישען שריפטשטעלער. ער איז דער אחצ'יגער, וואָס הערט קומען צוריק נישט קיין געפּסל'שער און וועט אַלעמען קענען קוקען גלייך אין שאָלץ אין די אויגען טרען.

ער איז דער אחצ'יגער, וואָס האָט נישט דערלאָזען, אַז דער פּאָליטיקער, דער פּאַרטיי-יעזואיט זאָל ווערען א שומר איבער זיין שאַפונג.

האָט די יודישע ליטעראַטור סערט געפונען א גואל, וואָס האָט זיך אָנ-געשטעלט פאַר איהר.

איך היל מיט דעם נישט זאָגען, אַז שלום אַש איז הצ'כער פון יעדער קרי-טיק, ניין, שלום אַש, ווי יעדער אַנדער יודישער שרייבער, קען און דאַרף קריטיקירט ווערען, אָבער נישט דער פּאָליטיקער קען זיין דער קריטיקער.

אין רוסלאַנד איז דער קאָמיסאַר דער קריטיקער, איז עס נישט קיין קריטיק, עס איז צענזור. מען זוכט נישט קיין מעסטערשאַפט אין א ווערק, מען זוכט פּאָליטישע כשרות, מען זוכט און מען זופט, צי איז דער שריפטשטעלער, חלילה, נישט אָנגעשטעקט מיט בורזשואַזע יו-דען, צי איז ער נישט פונע די הייליג-קייט פון דער קאָמוניסטישער תורה און צו איז נישט שוה-בשוה מיט דער סאָוו-יעטען מאַכט.

אין דער רוסישער ליטעראַטור ווערט עס אַביסעל בעסער, די פּאָליטישע צענ-זור געהט איבער ביסלעכמהן אין ליטע-ראַרישער קריטיק, אמת דער ריח פון צענזור האָט נאָך אין נאָז פון יעדער קריטיקער אָפּהאַנדלונג, וואָס ווערט גע-שריבען אין רופלאַנד, אָבער עס איז סאַרהאַן שוין פערשטענדיג און אכטונג פאַר מעסטערשאַפט, פאַר טאַלאַנט און קינסטלערישער פאָרם.

אין דער יודישער ליטעראַטור, אין רופלאַנד, איז די קריטיק רייגע פּאָלי-טישע צענזור.

מ. ליטוואַקאָף איז נישט קיין קריטי-קער, ער איז דער טיפּישער צענזאָר; ער שפּיאָנירט אויס א ליטעראַריש ווערק, ער שפּיאָנירט אויס דעם מערפּאַסער פון דעם ווערק; זענען אַלע טענות צו א ווערק דרעהען זיך אַרום פּאָליטישע כשרות, א ליטעראַריש ווערק איז פאַר איהם דאָן כשר, ווען עס לויבט און פּרעזעט דעם קאָמוניזם און די הערשע-דיגע קאָמוניסטישע פּאַרטיי, א שריפט-שטעלער האָט פאַר איהם א ווערט און א בעדייטונג בלויז, ווען ער העלפט שלעפען דעם פּאָליטישען וואָגען פון דער סאָוויעטען-מאַכט.

די אַמאָליגע צאַרישע צענזאָרס האָ-בען געהאַט א סך וועניגער הערשע; זיי פלעגען קיין מבינות אויפ'ן ווערק נוסח נישט זאָגען, זיי האָבען עס נישט גע-וואָגט, זיי פלעגען בלויז נאָכקוקען די „געפעהרליכע" שטעלען און זיי אויס-מעקען, זיי האָבען זיך נישט אָנגעגעבען אַלס קריטיקער, אַלס ליטעראַרישער איהרער, ליטעראַרישע דעה-זאָגער און ליטעראַרישע מבינים.

ער איז געווען אַ'אומגליקליכער כשי-גאָוניק, וואָס פלעגט זיך שעהמען צו בעקוויזען זיך אין דער געזעלשאַפט פון ליטעראַטען.

א אַנדער זאָל קומען אויף באַנקע-טען, וועלכע ווערען געגעבען שריפט-שטעלער: א צענזאָר זאָל זיין דער טאָס-מעסטער אויף אַזעלכע באַנקעטען א צענזאָר זאָל זיין דער מאָרט-פיהרער

יודישער סטודענט רופט ארויס סענסאַציע,

ווען ער דערצעלט וועגען אַנטיסעמיטיזם אין מינסקער בוי-שול

מינסק (יט"ז) אַפּרוּיִשע געפיכטע פון די צרות, וואָס די יודישע שולער האָבען אויסצושטעהן אין דער מינסקער בוי-שול אין עקאַטלוך דער-זעלבן געשוואַרען אויף דעם פּינערלעכען אויבער, וואָס די שול האָט געמאַכט לכבוד דעם ארויסלאָז פון די שולער, וואָס האָבען פערענדיגט דעם קורס. זיין געשלאָסען האָט דער יודישער שולער דערצעלט גאַנץ אַנגעוואַרעמט. מען האָט אונדז ארויסגעראָפען צו האַלטען אַ אַפּרוּיִשע דאַנק-רעדע און נאָכען פון די סטודענטען לכבוד דעם ארויסלאָז.

קאָמוניסטישער צ. ק. האַלט, אַז דער קאַמף געגען אַנטיסעמיטיזם איז צו שוואַך.

מאָסקווע (יט"ז) דער צאַמף גע-גען אַנטיסעמיטיזם און רעסלאַנד געהט צו שוואַך, אַז די מיטגלד, וואָס אין אויסערליכע געשוואַרען אויף דער אַל-פּערבאַרוכע בעראַטונג פון דער אַנטיסעמיטיזם אין דער פּאַרטיי „נוטראַל" אין דער פראַגע פון אַנטי-סעמיטיזם. פון די דאַזיגע „נוטראַלע" פּאַזיציעס מוז מען אויבערגעהען אין אַנדערען".

—=0=—

קאָמוניסטישער צ. ק. האַלט, אַז דער קאַמף געגען אַנטיסעמיטיזם איז צו שוואַך.

מאָסקווע (יט"ז) דער צאַמף גע-גען אַנטיסעמיטיזם און רעסלאַנד געהט צו שוואַך, אַז די מיטגלד, וואָס אין אויסערליכע געשוואַרען אויף דער אַל-פּערבאַרוכע בעראַטונג פון דער אַנטיסעמיטיזם אין דער פּאַרטיי „נוטראַל" אין דער פראַגע פון אַנטי-סעמיטיזם. פון די דאַזיגע „נוטראַלע" פּאַזיציעס מוז מען אויבערגעהען אין אַנדערען".

—=0=—

לאדזער כראניק

נאכט-דיזשורען אין די אפטייקען.

היינט דיזשורירען פאלגענדע אפטיקן: פאולאווסקי, פעטרוקאווער 309; האכבורג, גליבנא 50; גליבאווסקי, נאי־רומאווסק 4; שומעווטש, קאזערנע 26; פארעמא, פאבערסקא 10 אין פאטאש. פלאץ פאשטשלנו 10.

בעריכטיגונג.

אין צוזאמענהאנג מיט דער נאטיץ וועגן א נשוומען פ. פון שר הפל זון פארשטארבענער פרוי נושא וקשטן שטעלען א מצבת, און צוליב דעם עס איז איכעראלען אפסיר צווישען ח' פ. מיט די קרובים פון דער פערשטארבענער, האבען מיר פארמעלט, אז די אנגעשטעלטע פאסטען נושא מיט דער וועלט אלע אנדערע נושא מיט דער וועלט אלע אנדערע אנגעשטעלטע נושא נ' ח' פ. האט אנגעצאהלט אז „מלשב זמנים", אז מ'זאל א נאנץ יאהר מאכען פרישנאר זון פערשטארבענער ארון.

צוויי יודישע קרבנות פון אויטא-פארפאלען.

(§) נעלטען האבען אין לארז ווארשעסטאל פאסטרם צוויי אנגלזיקלעך אויטא פארפאלען. אויף דשאבא 46 אין א געשיכטער שעה רוישעווטש אנבערעפארען געווארען דורך אנ'אויטא צו־ליב וואס מ'האט געטראט צו־ליכערגעשען צו אויהם דו גלעך תלה. דער צווייטער פאל האט פאסירט בעים דאס צוגעל־נאם אין פעטרסאווער. דו 20־יאהריגע ביוראליסטן רעגינא לשוהן אין ארט־מערגעפאלען אנטשר דו דערשר פון אנ־אויטא אין בעדוטען שטעדט וואסרען. דו גלעך ווילף האט זו אפגעפירט אהיים.

צווייל פראצעסען פאר גנב'ענען עלעקטרישען שטראם

א חורש תפיסה פאר בענוצן עלעקטריע אהן וויסען פון דער עלעקטראוניע

דעם 27 יאנואר 1928 האבען בעאמטע פון דער היגער עלעקטראוניע פעסט־געשטעלט, אז אין דער וואוינונג פון יעקב סטריקאווסקי, קארל גאס 8 איז די עלעקטרישע בעלייכטונג אויפגעשאלטעט געווארען פון „ליטשניק" און איז אנגע־שלאסען אונטערגעלאגט אין דער לעטונג. נאך א געהעריגער אונטערזוכונג איז דער עניין איבערגעגעבען געווארען צום פרידענס-געריכט פאר מינדעריעהרינע. די געריכטס-אויפפאשונג האט פעסטגע־שטעלט, אז די בעהויפטונג פון די עלעקטראוניע בעאמטע שטימט מיט'ן אמת, דערבי האט זיך ארויסגעשטעלט פאלגענדעס: יעקב פטריקאווסקי האט זיינערצייט זיך געוועגדעט צו דער עלעקטראוניע, אז אנשטאט א „ליטשניק" זאל מען אנגעהערען בי איהם אנ'אנגרא־ניטשניק. די עלעקטראוניע האט דען געשיקט מאנטערען, וועלכע האבען אדורכ־געפיהרט די דאזיגע ארבייט. הען די מאנטערען האבען זיך דערוויסערט, איז צוגעגאנגען סטריקאווסקי'ס 15־יאהריגען זוהן צדוק און זיך גענומען צו דער ארבייט. ער האט פערשטאנען אזוי גע־שיקט צו פערבינדען, אז דער שטראם זאל מעהר נישט רעגיסטרירט ווערען דורכ'ן „ליטשניק".

צוליב דעם וואס צדוק סטריקאווסקי האט זיך ערלויבט אויף אייגענער האנד צו שאפען בי דער ליכט-לייטונג, האט איהם דאס פרידענס-געריכט בעשטראפט מיט 25 זל. אדער 7 טעג ארעסט און אויך צו בעצאהלען די געריכטס-קאסטען.

* * *

זייערציט האבען די אייגתאיגער, וואס וואוינען אין דעם געבענד פון וואולטשאנסקא גאס זיך בעקלאגט, אז די עלעקטרישע בעלייכטונג ווערט אפט פלוצלונג איבערגעריסען. די עלעקטראָ־ניע איז מפש פערווערפען געווארען מיט אנפרגען אין רעקלאמאציעס וועגען דעם גישט גארמאלען טונקציאנירען פון עלעקטרישען שטראם אין יענער געגענד. אלע בעמיהונגען פון דער עלעקטראוניע צו פערבעסערן די בעלייכטונג איף וואולטשאנסקא האבען נישט געהאלפען קיין ערפאלג.

זוכענדיג די סיבה, וואס איז גורם צו די פלוצלינגדיגע ליכט איבערמיסען, איז מען געקומען אויף די שפורען פון א שלאסער אויף וואולטשאנסקא 155, וועל־כער האט פיסטעמאטיש בע'גנב'עט די

א יודישע פאמיליע פון דריי פערזאן זיך פער'סמט מיט פלייש.

(§) די נאנצע פאמיליע אויגשטיי־ווטש, זאוואדזקא 15, וועלכע בעשטעהט פון 3 פערזאן, די 25־יאהריגע עמא, 21־יאהריגער אבע, א זשלטער און דער 4־יאהריגער אויסאטאבול = דזווארע און לאדז און דער 27 יאהריגער סאמעל, גערלטס־אפלוקאטס, האבען זיך נעשטען פער־סמ'ט מיט'ן פלייש, וואס זיי האבען גע־נומען צו מישא. פאגאטאוויץ האט זיי אפגעראשטעט.

פאלוצין האט אנטערשוכען אנ'־אויספארשונג צו דערגעהן, אין וועלכער יאגד מ'האט געשליפט דאס פלייש.

25 גר. פאר עפענטליכער פערלאנגען די סערוויטעס.

(מ) אויף אנ'אלגעמיינער פערזאמ־לונג פון די הענגע סטרושעס אין בע־שלאסען געווארען צו פאדרען א ליון־חוסף אין דער הייך פון 25 פראצענט.

א געוו. מנהל פון א היגע תלמוד תורה

א שאנטאזשיסט, א מאכיל טריפה'ניס און א בעל עבירה'ניק.

דער דאזיגער „צדיק" איז א בן-ששים.

(נ) אויף צוגעל נאס 59 האט זיך בעשטאנען די תלמוד תורה פון ר' ברוך רוזענבערג ז"ל. זיינע מעהרערע אינ־אין דארט געווען מנהל בן געווענער מרחלי אזשקאנאזסקי, א יאר אכטצי־שישים, א פרומער אין לויט אלע אויס־קערלעכע סימנים א ירא-ששים.

אבער וועגען דעם תלמוד תורה פון ר' מרחלי אזשקאנאזסקי האט מען מיט אונגעגעבן זאגען. אלע פעל ווצא דער פון האט מען אנהם בעווייסונגס פון דעם פאסטען אז אויף זיין ארט האט מען ארטגעגעבעט אנ'אנדער מענש, וואס האט געלחתרט די ת"ת.

נאכדעם, מיט ברוך רוזענבערג אזן נע־שטארבען האט זיך די ת"ת דעארגאנ־ווערט און א תלמוד תורה א.נ. „עץ־קולונסקו נאס. בראש פון דער ת"ת שטעהען הרב מארגענשטערן, פנינין פאהן, שלום תשרש א. א.

נאך דער דעארגאניזאציע פון דער ת"ת איז דער געווענער „פוהרער" אנהרער, ר' מרחלי אזשקאנאזסקי געבליי־בען אהן פרנסה. ער איז דאן געפאלען אויף א המצאה, ארויסגעשיקט אנגע־סעטען און אנקאנטענטעס אין נאס ארטן, וועלכע האבען צו פאלאסען אין ס'געהערט דערצו.

„הינט, דער ערשטער טאג פון דער חבריא אין פאריז, האט מיסטער מעי בעשלאסען צו געבען זיינע נעסט א לעק־ציע ווי אזוי צו זעהן פאריז—און הנאת האבען. אט צו דעם צוועק האט דאס דער טראמטיסער געשראמטערט. א פער־ערטער פון א רייזע ביירע איז בעשעלט געווארען צו תאלטען די לעקציע.

„וואס-זשע זאגט דער אובגליק ז" האט ר' ברוך געשמיכעלט. „צוגעגעבען, אז די גאנצע הנהגה איז אביסעל נישט דע־ליקאט, לאמיר זאגען וואולנאר -- אבער מסובב'דיג איז דאס נישט. אדרבא, א מענש לאזט זיך קאסטען א חיבשע מטבע כדי צו פערשאפען גאהענטע אביסעל נחת — נישט קיין שלעכטע מידה".

„כאפט נישט", האט דאקטער קוהלת זיך געהיצט. „דאס איז נישט צלץ. נאך חתונה. גו, האט מיסטער מעי אנגעלאדען דען דרט-אין-זעכציג פרענד, מענער און ווייבער, מיט איהם צו פאהרען. אבער וואו? נישט, חלילה, איז פיטסבורג, נאר אין פאריז, אין דוקא אין גראנד האטעל. און ער בעצאהלט — בעצאהלט מיט א ברייטער האנד — און אלץ ערשטע קלאס, באהן, שיף, האטעל און אלץ וואס ס'געהערט דערצו.

„הינט, דער ערשטער טאג פון דער חבריא אין פאריז, האט מיסטער מעי בעשלאסען צו געבען זיינע נעסט א לעק־ציע ווי אזוי צו זעהן פאריז—און הנאת האבען. אט צו דעם צוועק האט דאס דער טראמטיסער געשראמטערט. א פער־ערטער פון א רייזע ביירע איז בעשעלט געווארען צו תאלטען די לעקציע.

„וואס-זשע זאגט דער אובגליק ז" האט ר' ברוך געשמיכעלט. „צוגעגעבען, אז די גאנצע הנהגה איז אביסעל נישט דע־ליקאט, לאמיר זאגען וואולנאר -- אבער מסובב'דיג איז דאס נישט. אדרבא, א מענש לאזט זיך קאסטען א חיבשע מטבע כדי צו פערשאפען גאהענטע אביסעל נחת — נישט קיין שלעכטע מידה".

„כאפט נישט", האט דאקטער קוהלת זיך געהיצט. „דאס איז נישט צלץ. נאך דער לעקציע האט זיך מיסטער מעי אנגעלאדען דרייסיג מענער א שרמ-טיש, עלאזט די דרי

שטרייק אויף די צופאהר-מראמוויען

אפהענגיג פון רעזולטאט פון דער שטרייק-אכציע פון די שטאטישע מראמוויי-ארבייטער.

(—) אין בעזוגאיסס האבען די ארבייטער פון די שטאטישע צופאהר-מראמוויען ארויסגעשטעלט א הלכה פאר ארבייטער פון 25 פראצענט.

די מראמוואי - דירעקציע פון די צופאהר-מראמוויען מיינט אפטרעטען די הלכה פון אנהרע ארבייטער אין דער הלכה, וואס ס'וועלען געמאכט די שטאטישע מראמוואי - ארבייטער.

די ארבייטער פון די צופאהר-מראמוויען האבען בעשלאסען אנצוהויבען דעם שטרייק דעם 15 ד. ח. צישטען פון די שטאטישע מראמוואי ארבייטער אויב בנו דאן וועלען זיי נושם באקומען די געפאדערטע הלכה.

נייע אָפּטיילונגען איז די גימנאזיעס פאר די שילער, וואס ענדיגען די פאָוושעבנע שולען:

(פ) דאס לאדזער מדינה שול-קומיטע שאדיום האט דערהאלטען א פאראנד נאך פון בולדונגס - מעגליכקייטן בנוגע שפאנען פאראלעלע גימנאזיאל-אפטיילונגען פאר דער יוגענד, וועלכע האט געענדיגט די „פאוושעבנע" שולע אין וויל פארט - פון נעמען אויך בולדונג.

ליים דער דאזיגער פאראנדונג דאר-פען און אלע מוסקול-שולען געפינען ווערען צוגאנג - כלאסען, אנהויבענדיג פון דער 4 מער פלאס, שיין אין אנהויב פון נעמען שול-יאהר.

א הילצערנער בנין שטעהט לאנג איז פלאמען און ווערט נישט פערברענט

אינזש. מ נאמענס, דער לאדזער פער-מעגלעכן פון דער יאנ שאנער צרצען - גיגלעלאפ „יאנאוורשאב" האט נעל מען פאנאלם דשמאסס אינ א-נעכ-פרעזיז הינעל א גשטרעלגרעגים פון פאראס פון דער אויבערע פאנזע פורטע און ווארשא.

ארום 5 פארנאכט האבען זיך אלע ראלערס פלאצ פערזאמלט פון פאר-שטאדט פון דער אהריסטרע פאבריק לעשער. פאלצען א פ עס זענען אויך וקלוטען מעדערע אנגשט ערען - לע-מיקער. די פרעסע און א ווערד גרויסע מיר לער פלאם.

אין מעמענט פער דאנען אויפגע-שטעגט נשוואר אזוי בערלער פון נעשיגלוכע ברעמער. אזוי בערל אזוי גע-ווען רויהוויס, האבן אנוויסע אין נעמען בשפארבס אויף רויס. הארס צו דו ווענט לער פון דו בערע בערלער (פון אנג-ווענג) זענען אויסגעשטעלט נשוואר-שטויסען האלץ, גלעטצטמיג דענען בון דע בערלער ון אנאסען נשוואר מעט בעגוון אין — אנסערקשוגרען. אל-געבלוקליך זענען בערע בערלער גע-שטאנען און פלאמען; עס און אויפע א האלבע שעה צוים און דאס ווייסע בע-רעל אין זיך צופאלען אליף אש, דע-נשען דאס הויזל. וואס אין נעמען בשפארבס אויף רויס, אין בלוים פון אנג ווענג פערוילערט נשוואר אבער — נעלוכען באנע, אנסערשרונגס פון פייער.

פערלעשער - אפיצירען און אנ-ווענגען זענען אין דער אבוועג - ווייס פון פאראס פאר משמ'ן ברענען צוגאנגען נאכשטע צו דו ברע-ווערע בערלער און פעסטשטעלט, אז דאס רויס בעפארבס בערעל און פון אויסקומען אין פאלם, כראר פון אנדע-ווענג וועלט גארנוש געברענט און מער פון א האלבע שעה; דאנען צו דעם צוווייטען בערעל, וואס אין פרעסע-ווען ווייס, נוש פעפאר-בס, אין נע-קען אנגעלוכ אפילו זער צו דער-נשגיטערן.

די גאנזע ברע אנדעסריעלער און די צוויעלע בעפעלקערונג פונקט ווי דו אנג-ווענגען - בעמוקער, פערלעשער א ו צוגעגוגס מענשען האבען נעשטונען ון קוקען פאר זיך אזא ווארשר. ב בין ברענט אין ברענט אין בלוים לאזע נאכע.

עס שטעלט זיך ארויס, אז די ווי-קרעטאדס - פשהנוסטס פון דעם רוי-מען בערל נעמען פעטר אזן בע-

ארטיפעשער רעזולטאט פון פאסיפיקאציע

„אררט"

אונטער דער לייטונג מ. בראדערזאן

היינט מיטוואך,

1 פארשטעלונג

אנהייב 10 אוהר.

חידערהאלונג פון 7. פראגראם א.נ.

הדר דיטשע

טעאטערלעך

1) פרעסע
2) יודישע
פעלכטערלעך
3) שכנים
4) פעזע
5) אלנגם
6) קפיטענע
7) ש קראן פון רשדן
8) ש פרעליכלעכע
9) פרעלע-לע-לע
10) דושו-דושעס

הנתה-ביל עטעו ביל טיג מאנטאג, דינסטיג, מיטוואך, דאנערשטאג

די קאסע אין אפען טעגליך פון 7 אויפנד שבת פון 1.30 נאכם.

טויזענדער יודישע מילך-הענדלער אין סכנה מיט זייער פרנסה

צוליב דעם אינטערעס פון איינינע פריצים.

(ג) זונטאג איז אין אינגענעם לאקאל אויף פולנאצנא 31 פארגעקומען א פער-זאמלונג פון די לאדזער יודישע מילך-הענדלער און קיה-בעזיצער. עס האבען זיך אויך בעטייליגט פארשטעהער פון 10 שטעט אין לאדזער קרייז: זגערזש, אלעקסאנדער, אזארקאוו, קאנסטאנטין, פאביאניץ, רודא-פאביאניץ, גלאזונא, סע-באטא, בזשעזשין.

דער פרעזעס פון פעראין, ה' יצחק אייזענשטיין וויזט אן אין זיין רעדע אויף דער נעאחאר, וואס דראהט דעם יודישען מילך-האנדעל דורכדעם, וואס דער מאגיסטראט וויל עפענען א גרויסע שטעטישע מילכערי, וואו עס זאל קאנ-צענטרירט ווערען דער גאנצער מילך-האנדעל. טויזענדער קלייניהענדלער דראהט בערויבע צו ווערען פון ברויט.

דערויף רעדען פארשטעהער פון די פרעזיניק-שסטעלעך, ערקלערענדיג, אז די גאנצע פראגע איז גרייט צו קומען צו הילף די לאדזער יודישע מילך-הענדלער, נישט צו דערלאזען זייער אינערנאנג.

ה' מ. קירשבוים דריקט אויס די פער-וואנדרונג, פארוואס דער לאדזער מאגיסטראט האט גענומען אויף זיך די אויפגאבע צו פערטריגען די גוט-בעזי-צער, וועלכע זענען דערהויפט סעראינ-טערעסירט אין אזא מילך-סינדיקאט.

לסלי אין געוועהנלעך געוואָרען א קאָ-מיסיע, וואס זאל קאנפערירען מיט די לאדזער ראשמענער וועגען דער גע-סאהר, וואס געהט אויף די פרנסות פון די לאדזער מילך-הענדלער.

4 קאמוניסטען בעקומען פון 2 ביז 4 יאהר תפיסה.

נעכטן איז פארגעקומען זייער פראצעס אין היגען קרייז-געריכט

(§) אין הענען פרוז-שרולט און טעלמען פארגעקומען דער פראצעס גע-גען לאה סטאשווסקא, קאמישרוש פשובול, שלום קרעבעל, יזעף שיכאר-סקי און לודא נאטאס, וועלכע זענען בעשולדיגט געווארען און געהערען צו דער קאמוניסטישער פארטיי און פה-רען אנ'צומ-מליכה שן מעטוקעים. די פארשטעהער פון הונגען אויספארשונגס, צו אזט האבען איגעשטעלט כשוטנען, צו די אנשלאסקע א חיי לוזא נאטאס, זיי נען אנטזוטע מער און דער קאמאנגס.

ווען ווירקליך דער טעאטער-אוועגד זייז אזוי אינטערעסאנט?

עס איז שרשם אנגעגעבען אזן מאנ, חז עס אזן בעזואוסס נשוואדען, צו לע-מעגדע וחצר וועט אזן „בלוטארטאציע" אנגעגאדרעסט ווערען א גרויסער יודי-שער מעאסער-אוטשד אזן שלין אזן בע-פול פון מעאסער-פחלוקים עטשטאנען דו פראגע, אויב דער צוטער וועט ווערט לוך זיין אזוי אונטערשאבט.

אויף דער דאזיגער פראגע אזן נעגאנ צו שנטפערן, צו דאס פראגראם פון אוועגד וועט זיין א שפיגעל פון דעם שלעם, וואס דאס יודישע מעאטער אזן דערלאנגען אזן פערלויף פון דו אז - מער 50 יאהר, וואס עס עקזוסמרט.

דעקערעטען, דערגאנטער א בעזוגדערס אונטערשאנטער בערעלט מעגען יודי-שען טעאטער אזן דער נאטער וועלט.

פון אגזער נאמס, דעם דערעכטער פון „לעסקמיקאו פון יודישען טעאטער", ה' ולסן זילבערצאמג, סעקרעטאר פון קאלעגען, לדערד, קאלעקטאר אזן מעבע פון די ערשטע יודיש בעשטאן בחז דו סעטע לעמטע. מיט אזן וואנרס — פאר דו אויגען אזן אויערען פון דו צוטער אזן צוטערער ווען דערלעבען א בעזלר פון 50 יאהר יודיש טעאטער אזבער דער נאנצער וועלט.

אזא אוועגד פאן נאר נעטאנען ווערט אז אלטערטעמלעכע גלעזעהנטס, אזן דאס אזן מאנ אזעט: לכבוד דעם „לעסקמיקאו פון יודישען טעאטער" — דאס פיר וועגען יודישען שלשפיעלער אזן דער נאנצער וועלט.

הינטער די קוליסען פון לאדזער קהלה

מיט די סקאנדאלען אין קהלה פערנעהמט זיך אויך דער אויספארשונגס-אמט.

(ג) מיט א האאר אויפ'ן מויל, וו מען רעדט אזן שטאנ פון א מסכן - פראנקען, האט מען געלעזען אזן דער קהלה בסאר כחות אובערגעגעבען, אז צוויי מומלוכער פון קהלה-ראט זענען גערופען געווארען אויף א פערהער אזן אויספארשונגס-אמט. לויט אונדזערע אנ-פארמאציען, זאל דער פערהער פון די מאגיסטראטן אזן שטאנדעם מיט די לעצטע סטאטיסטיקעס אויף דער זייטע פון דער קהלה פערנעהמט זיך אויך דער אויספארשונגס-אמט.

אין אזן אנדערע אויפ'ן מויל, וו מען רעדט אזן שטאנ פון א מסכן - פראנקען, האט מען געלעזען אזן דער קהלה בסאר כחות אובערגעגעבען, אז צוויי מומלוכער פון קהלה-ראט זענען גערופען געווארען אויף א פערהער אזן אויספארשונגס-אמט. לויט אונדזערע אנ-פארמאציען, זאל דער פערהער פון די מאגיסטראטן אזן שטאנדעם מיט די לעצטע סטאטיסטיקעס אויף דער זייטע פון דער קהלה פערנעהמט זיך אויך דער אויספארשונגס-אמט.

ווען מ'זענדיגט אנ'אדרעס

מוז מען דערוועגען מעלדען אין מיליטעריש-פאליציי-ביורא.

(ט) ישראל מאל וועגן מ'ענדיגט די אדרעס, אזער דאס וואינארט מיט מען דערוועגען מעלדען אזן פאליציאנאיש מיליטערישען ביורא בעם מגיסטראט (שטרוקאווער 212). די דאזיגע פליכט אזן אויך הל אויף יאנגערלעכע פון 18 יאהר אזן. אויך די פערזאנען, וואס האב-בען בעקומען מאנענארע ב. אזן דו, וואס זענען בעפרעמט געווארען פון מיל-מער רוסס, וויל זיי זענען פערשלאפענע געווארען צום „נאר קאנטרעלע" רע-זערוועסטען בון 40 יאהר אזן אויפיצירען בון 50 יאהר, פאלען ארגעמער דעם חאזומען חוב. ווענען דער עגטרעגונג פון אזן אנגעגעבען אזן מעלדען אזן מיט 8 מעג.

די, וואס פאכען קיין לאדו אויף א מרעטער צייט, מאזען זיך מעלדען שפעט סטעטס נאר 14 מעג פון זייער ארויס-פאהרען פון דער הויז. די פערזאנען, וואס זענען פערפלעכטעט צו מעלדען די שרעדרעג פון אדרעס אין זיי הצבע מוליטשר-בוילעך, אזן וועלכע דער אב-טאנטער אדרעס שטעט נושט מיט דעם אנצעגען ווערלעכען אדרעס, מוזען תיכף מעלדען וועגען זייער אנצעגען אדרעס.

זאָדע-וואסער, לימאנאדע, לאדעס מיזען געמאכט ווערען לויט אלע כללים פון היגיענע.

יאר קינסטליכע מישונגען ווערט מען שפרינג בעשטראפט.

צוליב דעם, וואס לעצטענס אזן גע-וואָרען וואָרנס אין דער פערבריך פון די קאלטע געטראנקען (זאדע-וואסער, לימאנאד, קוואס אז.וו.) אזן מע-שטאנען, ווארענט דער לאדזער מלאכה'-שער אינספעקטאר צו מאגיסטראטען דו לעבענס מיטעל אזן פערבריכלס-ארטיק-לען: אלע פרעהצוגער פון דו דאזיגע געטרענקען, אז זיי זאלען נושט קומען מאלארען, אדער אנדערע קונסטלי-לע מושלען זיי צו מאלען דו לומענע-דע. זיי מארען אויך נושט אנגעבען קיין פרעפאראטען, פרי ארויסצופען א מונסטלען שיין. דאס וואנער צום אויסארבעטען דו לימאנאדע, מיט דו חער מאנטראלורס ווערען דו-לין דער-מאטען אנטסטעטיט.

גלעכצעטיג ווערען אויפגעפארעט פון זאדע-וואסער פאבריקאנטען. אז אלטע פלאשען און פיפלאשען באלאנען צום נאדע מאנטער מיזען פון צייט צו צייט אפגעשיטעט ווערען מיט רוגעס אנגלישען צוי. דאס בעדאטען בלע אב-שמאס צוי אזן שטרעג פון באמען.

מאזען נושט דערלאזען צו מאלען פרעמען, צו שמאנד-לאדעס מיט א צו-מושג פון מערל, צו אדערע מעלען, מחמת דו לאדעס ווערען דארורך פאליע אזן דאס פעשווערט די פערדויאנג.

די, וואס וועלען נושט אויפפירען די אויסגערעכענטע פערשרעגונגען, וועלען צוגעצויגען ווערען צו גערעכטליכער

ZARZĄD TELEFONÓW ŁÓDZKICH P.A.S.T.

przystąpił w dniu dzisiejszym do rozsyłania P. P. Abonentom

nowego Spisu Abonentów Łódzkiej Sieci Telefonów na r. 1928.

Spisy w ilości po jednym egzemplarzu do każdego głównego aparatu i po jednym egzemplarzu do każdego dodatkowego aparatu będą dostarczone do domu wszystkim abonentom, zgłaszanie się zatem po takowe do biura Zarządu Telefonów jest zbyteczne.

Należność za każdy egzemplarz Spisu w myśl par. 18 warunków korzystania z Sieci została ustaloną na Złoty jeden i będzie policzoną P. P. Abonentom w rachunkach za abonament telefoniczny.

Posłańcom za roznoszenie Spisu ze strony P. P. Abonentów nie należy się żadna zapłata. 2869

איז שטורם פון ליידענשאפטען.

שטענדער ראמען, פול שטוינענדע איבער-לעבונגען און ליבעס-אומאנטורעס.

(54-טע פערזעצונג)

מיט אויסגעשטרעקטע רעזולטאטען זענען זיי ארען אין צימער. דאס צימער איז געווען לעדיג.

זיי זענען באלד אדורכגעגאנגען אלע צימערן און תפען אלץ דורכגעזוכט. קיינער איז דארט נישט געווען.

— מיר זענען געקומען נישט צו דער צייט, — האט בערנארד מיט געזאגט.

— ס'איז אמילו נישט קיין ברוך דער אנדער סערדעכטיגע זאך — האט רידער געזאגט.

— עס ווייזט אויס, אז זיי זענען זאחר פארזיכטיג, — האט בערנארד גע-נטפערט, — אלזא, איך האב זיך אויף עפעס אנגעשלאסען, פולקאוויץ.

— וואס טראכט איהר צו טון בערנארד?

— בלייבען דא אין הארפען.

— דאס איז זיכער בעסער, ווי אלצדינג. נאר זיי פארזיכטיג, איהר ווייזט דאך מיט וועמען איהר האט צו טון.

בערנארד האט א שפיטצעל-געשען און האט געהייזען אויף דאס רעזולטאט, וועלכען ער האט אנידערגעלעגט אויפ'ן טיש.

— איהר קענט דאך מיר. האט ער געזאגט.

— אפשר ווילט איהר, אז די פאליציאנטען זאלען דא וואכען?

— דאס איז איבעריג, מען קען זיי נאך בעמערקען, — האט בערנארד גע-נטפערט, — פערלאזט זיך שוין אויף מיר.

— נו, און איך נעה בעטאהלען. אז מען זאל געבען ענערגישער זוכען נארהנמען, איך וויינש אונד א גליקליכען ערמאלג און איך האף אז דאס וועט זיין א דאפעלטער.

— אויב ס'וועט קומען די פרוי אין שוארצען וואואל, וועל איך זי פון דאס נען נישט ארויסלאזען און וועל בעטאכט ארינגעלען דער צווייטער פויגעל. אויף אזא אופן האב איך שוין א כך טאל וויכטיגע פערבריכער געכאפט. איך בעט אייך נאר, רידער, איהר זאלט זעהן, אז קיינער זאל אונז נישט בעקאנען ארויפגעהן פון הויז.

— איך וועל ארויסגעהן דורך דעם צווייטען טויער, בערנארד.

רידער איז שטיל ארויס פון דער וואוינונג און האט פערשלאסען די טיר.

בערנארד האט זיך אנגעהויבען מאכען בעקעמס אין צימער. ער האט אויפ-געטון דאס פאלטען פון'ן הויז, האט ער זיך געזעצט צום טיש, אויף וועלכען ער האט ארויפגעלעגט זיין רעוואלווער און קאלטבלוטיג געווארט. ער איז געווען זיכער, אז די דאזיגע וועט קומען.

אזוי איז אריבער עטליכע שעה.

עס איז געווארען נאכט.

בערנארד האט געוואלט אנצינדען א לאמפ, נאר פריהער האט ער ארויפגע-לאזט די פערהאנג אויף די פענסטער, כדי די שטן זאל זיך נישט זעהען אין גאס.

אין צימער איז געווארען גום פינסטער איז צוגעגאנגען צום וויגעל שיט און האט גענומען א לאמפ.

פלוצלינג האט זיך די טיר אין פארדער הויז געפענט.

ס'איז ארין א פרוי.

אנדער בערנארד איז צוגעגאנגען צום טיש, וואו ס'איז געלעגען דער רע-וואלווער, האט זיך די טיר געשלאסען.

זיינע אויגען האבען זיך שוין צוגעוואוינט צו פינסטערניש און ער האט דער-קענט אין דער דיגור פון דער געהייטגיפארער דאמע אין שוארצען וואואל...

זי איז געווען אלטן?

ווער מיט נארהנמען.

די פרוי ווייזט אויס האט באלד בעמערקט בערנארד'ען?

ס'איז אריבער א סעקונדע.

בערנארד איז צוגעגאנגען צום טיש און האט געוואלט נעמען דעם רעוואלווער.

די פרוי איז צו איהם שנעל צוגעגאנגען.

פלוצלינג האט בערנארד דערשפירט א שטארקען וועטסאג אין קאפ. די פרוי האט איהם מיט עפעס א שארפע זאך א קלאפ געגעבען.

בערנארד האט זיך דערמאנט אין דעם פאליציאנט'ס רעד, אז זי איז א קינ-ענמאכערין און בעזיצט א שטארקע קראפט. יעצט האט ער געזעהן, אז דאס איז ריכטיג.

ער האט זיך אנגעהויבען צו וואקלען.

אינמאל אין לעבען האט מען איהם שוין אזוי פערוואונדערט, ס'איז איהם נאך געבליבען א צוויי אויפ'ן שטערען, דאס איז געווען אז א ראזמאראן האט ער איז געקומען עמיצען ארעסטירען.

יעצט האט ער זיך א צווייט מאל געפינען אין א גרויס געפאהר.

ער האט געזעהלט, אז ער פערלירט דעם פערשטאנד. ער האט זיך נישט געקענט האלטען אויף די פיס ער האט אנגעהויבען ציטערן און איז געפאלען.

די פרוי אין שוארצען וואואל האט איהם בעזיגט!

אין דעם איז ער אלען געווען שולדיג, האט ער האט נישט געפאלגט דעם פולקאוויץ, ער האט צופיל אויף זיך אלען געשטעלט.

ווען דא וועלטען געווען נאך עטליכע פאליציאנטען, וועלט זי שוין פון זיינע הענד נישט ענטלאפען.

יעצט האט זיך אין דער פינסטער געהערט איהר געלעכטער.

— הער ביסטו אין וואס הסטו דא געווכסן? האט די פרוי געפרעגט איהם בעטראכטענדיג, זי האט דערקענט זיינע פאליציאנט קליידער.

א צוויט מאל הערט שוין קליגער ווי, — האט ער צוגעגעבען — וואס האסטו צו מיר? פארוואס פערפאלגסטו מיך ווי א פערברעכערין?

פלוצלינג האט זיך די אונבעוואוסטע, ווייזט אויס, בעקלערט, אשר געזינען זיך נאהענט פאליציאנטען, וועלכע קענען נאך זי דא פערהאלטען. זי האט באלד געשטיטס אוועקצוגעהן.

בערנארד איז געלעגען אויף די פארלעגע.

די פרוי האט ווידער ארעגעגעלעזט דעם וואואל איבער'ן פנים, ארויסגעהענ-דיג, האט זי טיר פון סאדערחויז פערשלאסען.

צי האט זי דא געהערט הויף נארהנמען? צי איז שער איהר ווייטיג דא מודיע צו זיין איהם? איז אונבעוואוסט.

זי האט זיך זעהר געאיילט און אין אמען סעקונדע איז זי פון הויז ארויסגע-גאנגען און איז פערשוואונדען געווארען.

ווייטער דער לאדזער מעלדונגען

אין שטאדט און לאנד.

אין לאדזער מלאכה-שול

אין לאדזער מלאכה-שול האט דער פערזיטער פון דער שול, ה' מ. ווייסבלאט, אנגעהויבען אנצוגעבען אין דער שול אין אנפאנג פון דער נעכטיגער וואך, אז אין דער שול זאל אנהויבען אנצוגעבען

איינער...

(אָנדע פון זמע ז)

פון דעם רוסישן פּאָליטיקער-קאָמוניסט אַז, די דיכטער זעהן שוין ווי דער קאָמוניזם וואָרפט בעל-גופ'יש, ווי ער פאָר'בעל-תבית'לט זיך, זיי זעהן מילדע געוויקסן, האָט זעגען פון דער קורצער צייט ערויסגעוואַקסען פון קאָמוניזם, זיי זעהן נאַרישע און העסליכע גרימאַסען, אַז זעהן שוין קנייטשען אויפ'ן פנים פון דעם יונגען קאָמוניזם. זיי זעהן מאָסקעווער, אַמשעי, הילדקעס און נודע גלעכגילעיגקעס.

דער פּאָליטישער זעהט עס נישט און אין ער זעהט עס, האָט ער אַלעס, אַרטיסעלע מיטלען צו קאָמפּן נעגן דעם: ער האָט תמיהות, פּאָליצעי-געריכטען און אַנדערע „פּראַקטישע" מיטלען.

די רוסישע לעטעראַטור האָט זיך אַרויס-געריסען פון די פּענסעס, האָט די פּאָליטיק האָט אויך איהר אָנגעשוין, די לאַכט שוין פרעמער, די שפּרעלס און מאַנשטיד פרעמער.

די קלענע יודישע ליטעראַטור אין סאָוויעט-רוסלאַנד איז נאָך אַלץ אַזעלכע שפּאַנע אין האַנען פון דער יעטצטיקער מאָליטיק, די איז נאָך אַלץ בעזעסען פון דער אַלט-פּאָליטיק.

ב. ליטראַטור, דער אַנדער, האָט נאָך אין הענד דער שאַרף יודישע ליטעראַטור און לאָזט זי נישט פון אַנדערן.

די יודישע שריפטשטעלער, האָט אַנדערן דעם נעגענדיגן ליטראַטור אַז שוין אויפ'ן שיפלעך אויפ'ן שטאַנד געגען אַ שיפלעך אויפ'ן אַנדערן, האָט האָט זיך שוין אַ מאָל אויפ'ן אַנדערן, אַז מען זעהט אויך דער יודישער ליטעראַטור.

אין דער, האָט האָט אַ צמשונג געמאַכט פאַר אַ מומע, איל דוקע פרוים לעבען זיין שיפלעך האָבן אויך דער יודישער ליטעראַטור.

אויב שוין יעדער אַ אַנדער, זאָל ער כאַפּש זיין אַ לעבעדיגער מענש און נישט אַ שיקעל פרוקען מאַרמעס, אויך הערלכען עס איז אָנגעשריבן מיט שוין אויפ'ן אויפ'ן דער קאָמוניסטישע פּראָגראַם.

אין [די אַרישע אַמען] פלעגט עס פאַסירען, אַז מען פלעגט אַרעקזעצן אַ קריטיקער, איז שעדליך אפילו מיט קאָמוניסטישן שטאַנדפּונקט.

דער דערען פּוניפּאָליטישע אַזעלעכע, האָט קענען זיך בשום אופן נישט פאַסירען.

פּאָליטיק און ליטעראַטור איז נישט קיין כאַריר און נישט קיין אַשערעכער זיהנ, בפרט, אַז די קאָמוניסטישע פּאָליטיק, די יודיש-קאָמוניסטישע פּאָליטיק, האָט בעשערט די יודישע ליטעראַטור מיט אַזעלכע מין איזרעך אונפרוכטבאַרע-מעגלעכקייט.

הגלא כאָטש בעהטן דער משנה אויף יודישע ליטעראַטור אין רוסלאַנד אַ לעבעדיגער מענש און נישט אַזעלכע אַזעלכע, נישט אַזעלכע אויסגעריקטענער אַלב, ווי משה ליסאַקאָף.

עס איז אַ פּרעכטיגע אַמבאַר און צו האָט זי ריהרט זיך מיר, שעמעקע מיט קבריס-בלעטער פון איז דער רעדאַקטאָר פון דעם הויפּט-אָרגאַן, מיט דעם „עמעס", איז עס די מוסטער צעטונג אין גאַנץ רוסלאַנד, אַ צעטונג, האָט איז קאַלט, נחדנע און הערטשעע מסדר, די אַנ'אַלטע מכשפה.

די אַנדערע יודישע צעטונגען זענען יונג, לעבעדיג, האָפנונג, די ביזע ביז מפּנים מיט זעהרע מעטונגען, האָט זי זענען אַרויס הענען פּערשידענע מראָגען, אָבער די קאָנטעס זע לעבען, עס איז דאָ מוגער לעבען. עס לעבען אין זע אין זע מאַראַנדיגירען און מאַראַנטירען דעם דיך. דער „עמעס" איז עפּעס אַ צעטונג פאַר קאָמוניסטישע בר-מיצוה.

און דער, האָט האָט אַ צעטונג גע-מאַכט פאַר אַ מומע, איל דוקע פרוים לעבען זיין שיפלעך האָבן אויך דער יודישער ליטעראַטור.

אויב שוין יעדער אַ אַנדער, זאָל ער כאַפּש זיין אַ לעבעדיגער מענש און נישט אַ שיקעל פרוקען מאַרמעס, אויך הערלכען עס איז אָנגעשריבן מיט שוין אויפ'ן אויפ'ן דער קאָמוניסטישע פּראָגראַם.

אין [די אַרישע אַמען] פלעגט עס פאַסירען, אַז מען פלעגט אַרעקזעצן אַ

ענטדעקט אין לובלין אַ העכסט-סענסאַציאָנעלע איינבערעכער-אָרגאַניזאַציע

געוועזענע שילער פון פּימעל-שולען, רייכע זוהנדלער האָבען אָרגאַניזירט אַ גנבים-באַנדע אויפ'ן אַמעריקאַנער שמייגער. — די יונגע באַנדיטלעך האָבען זיך אויך גע-קליבען אויף „גאַסטראַלער" סיין לאָדז.

לובלין. די זיכערהייטס-מאַכט האָט ענטדעקט אַ מערבערעכערישע אָרגאַניזאַציע, געגען וועלכער עס הערט דאָ איצט אַ סך בערעדט.

שוין אַ יאָהר זיי אין לובלין הערען טיסטאָפּאַטש דורכגעפיהרט גנבות מיט אַנגעראָכוגען, חלילה שוועלליך אין שולען.

דעם 20-טן מערץ 1927 איז דורכגע-פיהרט געוואָרען אַ אַנגעריך אין דער גימנאַזיע „הצפיה זאַכוטיפּי" און עס זענען צוגע'גנב'עט געוואָרען עטליכע פינצערלעך. דעם 24-טן אַפּריל ד. י. איז הידער דורכגעפיהרט געוואָרען אַ אַנגעריך אין מעער לעהרער-סעמינאַר און עס זענען צוגע'גנב'עט בערען 890 זלאָטע. דעם 20-טן אויגוסט איז אין גנבה אויסגעפיהרט געוואָרען אין דער טשאַשיר-גימנאַזיע. שפּעטער זע-גען אַצ'גנב'עט געוואָרען אַ רמה אַנדערע שולען.

ד. גרעסטע גנבה איז אָבער אויסגע-פיהרט געוואָרען אין דער מוזיק-שול. דאָרט האָט מען אַרשע חנוכיגען מיט צוגע'גנב'עט מוזיקאַלישע אינסטרומענטען און מעהר אויף אַ סומע פון 10 מיליאָנען זלאָטע.

די אויסאַרשונג פון דער פּאָליצעי האָט געבראַכט אַ העכסט סענסאַציאָנעלע ענטדעקונג. עס האָט זיך אַרויסגעהיבען אַז אַלע אַנגעריכטונגען זענען אויסגע-פיהרט געוואָרען דורך אַ גנבים-אָרגאַניזאַציע, וועלכע אַנשטאָט פון גלוין שילער בעזונדערע צוליב פערשידענע סיבות פון שלעכט שולען. עס זענען אַרעס-טירט געוואָרען בראָנעסלאַו זאַלעסקי, קאַזשמיעזש זאַלוטסקי, (דער פיהרער פון דער באַנדע) יעזרשי טיוחשק, שטעפאַן פּיאַנטשקאָסקי און אַנדערע. די פערבר-כער זענען אין עלטער פון 17—18 יאָהר.

זאַלוטסקי האָט אָרגאַניזירט זען באַנדע אויפ'ן אַמעריקאַנער שטעגער. דאָס איז געווען אַ אָרגאַניזאַציע מיט אַ אַנגענעם סטאַטוט, מיט טיסטאָמאַטישע פערזע-לוגען, אַנשלוסען זענען אָנגענומען גע-וואָרען מיט אַ מעהרהייט שטימען, גנב אַ מיטגלידער האָט מען אָנגענומען נאָר מיט אַ טולער אַנטשטימיגקייט פון אַלע, די פכסירים אויסצופיהרען אַנגעריכטונ-גען זענען געווען מערשריבען אין אַ בוך און זענען קאָנטראָלירט געוואָרען דורכ'ן „עלעסטען".

די אָרגאַניזירטע האָבען זיך שוין אין אַלץ מודה געהאַט און דערצעהלט, אַז זיי האָבען שוין געהאַט אויסגעאַרבעט אַ פּלאַן צו בעגנב'נען דעם פּיזעאום אין לאָדז און דעם ליקוידירען אין לאָמזשע. דער „פיהרער" פון דער באַנדע, זאַלוטסקי, האָט אויך געמעלדט אַ לעגיטימאַציע. אַזוי די אָרגאַניזירטע האָט מען געמוזט אַ מוזיקאַלישע אינסטרומענטען וועלכע זענען צוגע'גנב'עט געוואָרען אין דער מוזיק-גזעלשאַפט.

אינטערעסאַנט, אַז צווישען די אַרעס-טירטע געפינען זיך גאָר רעכט זוהנד-לער, אַמאָל אפילו אַ זוהן פון אַ גוט-בעזיצער. זעהרע פערבערעכענס זענען זיי בעגאַנגען נישט צוליב נויט, נאָר אויפ פערגעניגען.

ווי מען גיט איצט איבער, זענען אַלע דעזיגע זוהנ'דלער שוין לאַנג אָנגעלעמען פון דער הכם און געלעבט אויף „אַנגע-נער קעסט".

אין די חיגע געזעלשאַפטליכע קרי-זען האָט די דעזיגע „געדעקינג" פּרוי-רומען אַ אונגעהויערן רעש. קינגער האָט זיך נישט פאַרגעשעלט, אַז צוי-שען דער שול יוגעד זאָל זיין אַ גאַרען פאַר אַזאַ דעמאָראַליזאַציע.

—=0=—

אַ מיטגלידער פון פּראָפעסיאָנעלען חיוי-פערזאָרגער-פעראַין איז לאָדז.

מיר שטעלען פיר אונזערע מיטגלידער, דאָס דער פעראַין האָט אונטערגענומען אַזאַמענזעטצונגען אַ רשימה פון יודישע אַנגעזעהענע פון לאָדז פאַר די יודישע גמינע. אַלע מיטגלידער, וועלכע זיי לאָזן פאַר בעלויגונג זיך בעטייליגען אין דער דעזיגער אַרבעט, דאַרפען זיך מעלדן אין לאָקאַל פון פעראַין, חסכדניע 70, יעדען טאָג פון 6 ביז 8 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

די פערזאָרגטונג.

פּענסיאָנאַט „WYGODA"

פאַר יונגענדליכע און ערוואַקסענע

סטאַציע גלאָוונא - פּאַלעניצע

ווילע פּאַביאַנסקי נעבען נאָווא-אַמוואַצ

כאַראַקטער: גרויסע זוניגע צימער. כשר'ע, היגיענישע און גע-שמאַקע קיך. הערליכע גענגד. סאַנאַטאָריום-פריזען

40% ביליגער ווי איבעראַל!

בעמערקונג: בעטגעהאַנד איז גוטיג מיטצובענגען.

אויסקונפט ערטהיילט: ב. ע. ל. לאָדז, זאַמאַדזקע 23, אין הויף, צווייטען אַפּגאַנג, לינקס, פּאַרטער.

ראַנאָ לאָדז מיז וויסען!

אין מערליך פון 7 טעג קען יעדער האָבען

עלעקטריש בעלויכטונג

איז שטוב אויף ראַטעס

אויסצוצאַרלען וועבענטליך פון 8 ביז 9. אַז, נעם אויך אַן מאַטערן צו רעפּעריריען, איבער-מרבהטען לישטניקעס אויף אַנרעגיטיגקייט, פּרע-ענקעלען פון דער עלעקטרעטיגע אַלעס ערלע-דיגע פינקעליך און רעכט נאָר די קאָנצעסיע-נירטע פירמע האָט איז פערגאַנטאָרעליך פאַר דער לאָדזער עלעקטרעטיגע.

פ. לעוויו, לאָדז קאָנסטאַנטינער 58

פּראָבע-נעמעלע. טעטיג פון 8 פריה ביז 11 אַז. נעם: שטראַכשטונדען פון 2—3, 8—11 נאָכט. עלעקטרישע לאַמפּען און גאַז-שטאַנגען מיט 25% ביליגער פון פרעמ-קוראַנט. פאַבריקען בע-קומען אַ ספּעציעלען ראַבאַט מיט גוטע קאָנדיציעס.

אַשרי אדם שמע לי!

לשקד על דלתתי יום-יום

כי הולך בתום ילך בטח

און אַז דו דערפּסט ערלעדיגען סאַנדאַוונ זאָכען זאָלסטו גלייך קומען צו לויסען אין ביוראָ

17 פּיעטריקאָווער 17

52 זאַכענדיג 52

וואו ס'הערט ערלעדיגע און געשריבען ביישעס לויט'ן אופטאָו, קאָרנע פּערזאָנעס, קלאַוזאָלעס, זאַמענזעטצונגען, אויף אַלע שטעט אין פּוילען פּקטען, אינטערציוויס, אַפּלאַציעס, קאָרנע און ציוילנע שותפות-אַכטען, איבער-זעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

מיט אַכטונג

י. טאַנעלע רעכט-קאָנסולענט.

א מעבלירט צימער

2 פענסטער פראָנט I שטאָק בי אינטעליגענטער פאַמיליע פאַר 2 הערען אָדער פאַר ביוראָ זאָ-פאָרט צו פערמיטען. וויסאָקדניע 29, וואוינונג 3.

Pensjonat dla dziewcząt

w Bendzenlinie (St. Żakowice) pod kier. Zofji Winnikowowej. Inform. szczegółowe: Z. Winnikowa Piotrkowska 48 telefon 60-81 2865

ליי-ביבליאָטעק

א. נ. א. אייזענשלאַס

פּאַלודניאָווא 11, לינקע אַפּטייל 3 שטאָק.

די ביבליאָטעק איז מעטיב מאָנטאָג און מיטוואָך פון 6—10 אָוונד און שבת פון 10—1 מיטאָג און פון 4—10 אָוונד. אַנגעשריבען קען מען זיך יעדען טאָג פון 6—10 אָוונד.

וויכטיג פאַר דאַמען!

מאַכט זיך די אַלעמאָדנסטע דאַמען-הויט גאָר דאָ לעסטער סטרייפן מיט די עלעגאַנטסטע מיט מיסטיק מיט מיסטיק מאַכט זיך אויף געפעליך גע. געדענקט די אַדרעס זאָ-פאָרט.

אין הויף, 3-טען שטאָק, לינקס פאַרטער.

אַ גרויס ער פּאַנאַמאַ-היט אויסואַהל פון אין מערשידענע פאַרבען צו זער ביליגע פּרייזען

„TOLA"

אַ מאָדעלירטע קאָלעקציע פון שטאָפן

אין מאָדערנע מוסטערן, אין אַלע פאַרבען, אין אַלע ווערטן, אין אַלע ווערטן, אין אַלע ווערטן